

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczn. w Łodzi 3.00 złote
 " " " Kraju 4.00 " "
 " " " zagran. 7.00 "
 Odnoszenie do domu 20 groszy miesięcznie
 „Głos Polski” łącznie z „Kurjerem Wiecz.”
 wraz z odnoszeniem 4.80 złotych miesięczn.

Cena 15 groszy.
 Redakcja i Administracja
 Łódź, Piotrkowska nr. 106.
 Telefony: Redakcji nr. 19-71.
 Administr. 199. Nocny - 799.

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1 szpaltowy
 i strona i w tekście 30 groszy strona 5 szpalt
 Nekrologi 25 " " " "
 Nadesłane po tekście 25 " " " "
 Zwyczajne 8 " strona 10 szpłt.
 Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 10 zł.
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent
 Czas firm zagranicznych o 100 procent drożej

ODEON Nieodwołalnie ostatnie 4 dni! **ODEON**

„QUO VADIS...?”

podług nieśmiertelnego dzieła HENRYKA SIENKIEWICZA. W roli Nerona słynny Emil Jannings.

POCZĄTEK PRZEDSTAWIEŃ O GODZ. 8-ej.

OGŁOSZENIE.

Wydział Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że z dniem 9-go grudnia 1924 roku został otwarty

I-y Miejski Zakład Kąpielowy przy zbiegu ulic Nawrot i Wodnej.

W pomienionym Zakładzie pobierane są następujące opłaty:

a) za wannę I klasy	zł. 1.—
b) " " II	75 gr.
c) " łaźnię wzgl. natryski	25 gr.

Zakład czynny jest od godz. 8.30 rano do godz. 8.30 wiecz., w dni zaś przedświąteczne — do godz. 10.30 wiecz.

Wydział Zdrowotności Publicznej Magistratu m. Łodzi.

12586-1

TYPY ZBRODNICZE.

Proces hanowerski potwornego zbrodnicza, który z rozkoszą mordował młodych chłopców, a potem z mięsa ludzkiego preparował wedliny, daje okazję do zastanowienia się nad oraz częstszymi wystąpieniami patologicznych typów zbrodniczych opawanego krwiożerczo-erotyczną chucią. Typ ten był i jest przedmiotem nieustannych badań socjologii i antropologii kryminalnej. Saury, Krafft-Ebbing, Dawsen, Lautroso, Montegazza i tylu in. uczonych starali się przeanalizować wszystkie cechy zwyrodniałych typów ludzkich.

W związku z procesem Haarmana warto przypomnieć, że znakomity kryminolog Montegazza w dziele swoim „La physionomie et l'expression des sentiments” zwraca uwagę na niektóre zawody, zwłaszcza na rzeźnictwo, do którego wielu ludzi pcha wrodzona krwiożerczość. „Wrodzone pierwiastki okrucieństwa — pisze Montegazza — odgrywają niejaką rolę w powołaniu, które skłania niektóre osoby do oddania się rzeźnictwu, uostania chirurgiem — albo katem. Znamy bardzo uczciwych chirurgów i rzeźników, którzy jednak, podczas spełniania swoich obowiązków, wykazywali tyle zadowolenia i zmysłowości, iż rozumiałem jasno, że bez powściągnięcia ze strony moralności i religii byłiby niewątpliwie barbarzyńskimi zabójcami” (str. 150). Rzecz prosta, obserwacji tej nie można uogólniać. Typ młodego rzeźnika, całkowicie opanowanego żądzą krwi, wzorowy typ psychopatologiczny dał Eugenjusz Sue w głośnej powieści „Tajemnice Paryża”.

Ale trzeba zważyć, że tą sadystryczną odmianę mordercy spotykamy po wszystkie czasy i we wszystkich sferach społecznych. Nietylko u jakichś fidyjczyków, wadów czy niam-niamów, pławiących się we krwi ludzkiej i uczuciowych nad trupem człowieczym, ale również w państwach cywilizowanych. Zbrodniarz, znajdujący rozkosz w męczeniu ofiary działa nietylko u dzikich plemion kanibalskich, a przetrwał wszystkie zdobycze kultury i działał nadal na tronach, na ławach sędziowskich w metodach procedury karnej, w szkole pośród pedagogów, w szpitalach i w licznych zawodach. Dziś ma ręce bardziej skrępowane, ale ciągle daje znać o sobie. Po wielkiej wojnie — częściej, aniżeli przed nią.

Nasz znakomity socjolog Ludwik Krzywicki napisał blisko trzydzieści lat temu świetną rozprawę „Typy zawodowe”, powtórzoną w wydawnym obecnie tomie p. t. „Studia socjologiczne” Rozdział trzeci „Typy okrutne i krwiożercze”, oparty na niezmiernie obfitym materiale, poświęcony jest analizie okrucieństwa ludzkiego, znajdującego rozkosz w zadawaniu cierpień. Ten objaw ujawnia się nietylko wśród zwykłych zbrodniarzy. Krzywicki przytacza liczne fakty psychopatologii u steru władzy (sławny Juan Manuel Rosas, krwiożerczy dyktator Argentyny), jakoteż ujawnionej w różnych kodeksach, które zawierają niesłychanie wymyślne przepisy torturowania skazanych (np. kodeks Marii Teresy); bada również systemy męczenia dzieci przez różnych „pedagogów”, zastanawia się nad psychologią średniowiecznej inkwizycji, w której znajduje ten sam motyw krwiożerczo-lubieżny. I wnioskuje: „Gdybyśmy tego rodzaju postacie, będące tylko różnymi odmianami typu zasadniczego, zebrali, przysmyśleliśmy związane pasmo czynów i postępów. Henryk VIII angielski, wysyłający żony na rusztowanie, a Kabył, duszący kochankę podczas upijania zmysłowego, siepacze i kaci średniowieczni, pastwący się nad nagim ciałem więźnia lub herce, czek, a neuropatyk, mdlejący z rozkoszy na widok cierpień, zadawanych kobiecie, nauczycieli, katujący powierzone mu dziecko, a poeta lub malarz, rozmiłowany w malowaniu scen lubieżno-krwawych, Nerona lub Kaligule a żołdak średniowieczny, obrzygany krwią niemowląt i duszący ich siostry i matki, zbeseceściwszy je poprzednio, Kuba Rozpruwacz londyński i wilkołak jawnych czasów, w końcu ludożerca fidyjski — wszystko to są postacie pokrewne nawzajem. Napicie instynktu, czas miejsce rozstrzygają o ich zachowaniu się i fizjonomii”.

Kryminologia zajmowała się od dawna i dotychczas zajmuje się dotychczasowo zagadnieniem:

Organizacja Sjonistyczna w Łodzi.

Dzisiaj, punktualnie o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się w lokalu organizacji, przy ul. Cegielińskiej 4,

Dalszy ciąg walnego zebrania członków organizacji.

Wstęp wyłącznie dla członków, którzy opłacili składkę na rzecz miejscowej organizacji za rok 1924. 608-1

Jaja z Rosji

oraz

Masło Syberyjskie.

Dzięki usilnym zabiegom firmy „Warszawska Centrala Zakupu Jaj” w osobie jej dyrektora p. Józefa Gerstenzanga, który już od kilku tygodni bawi w stolicy Łotwy, w Rydze, udało się sprowadzić z Rosji do kraju do dnia dzisiejszego blisko 60 wagonów jaj.

Mamy zatem do zawdzięczenia wspomnianej firmie, która swą sprężystością i energią doprowadziła do tego, że daleko lepsze i większe jaja rosyjskie są na rynku naszym sprzedawane po cenach dość dostępnych, co też wpływa na potaniecie jaj krajowych.

Również się dowiadujemy, że „Warszawska Centrala Zakupu Jaj” udało się nawiązać kontakt ze Syberją i sprowadza większy transport, tak bardzo, przed wojną, przez nasze gosposie wychwalane oryginalne syberyjskie masło śmietankowe.

Masło syberyjskie jeszcze przed świętami ukaże się na rynku i jak nam donoszą, sprzedawane będzie bardzo przystępnie co również, niewątpliwie, wpłynie na potaniecie tego tak bardzo niezbędnego artykułu. 606-1

GRAND HOTEL

Maison Lutetia-Anvers

- wystawia -
 - wykwintną

BIELIZNĘ BELGIJSKĄ

Niedziela, poniedziałek i wtorek. 599-1

OGŁOSZENIE.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Łodzi **St. Dulkowski**, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Zawadzkiej Nr 7, na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. ogłasza że w dniu 30 grudnia 1924 roku od godziny 10 ej rano w Łodzi, przy ul. Traugutta pod Nr 6a, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Zachodniego Towarzystwa dla Handlu i Przemysłu Sp. Akc. i składających się z kasy ogniowatej maszyn, do pisania, maszyny do liczenia i t. p. ocenionych na sumę 600 zł.

Łódź, dnia 19 XII 1924 r.
 KOMORNIK
ST. DULKOWSKI.

602-1

Na Gwiazdkę!

Wielki wybór biżuterii oraz zegarków pierwszorzędných firm zagranicznych, poleca firma

J. FIJAŁKO

Piotrkowska Nr. 7, tel. 31-46.
 Uwaga: Pokrycie przyjmuje się częściowo także weksłami.

SEJM WYDAŁ POSŁÓW UKRAIŃSKICH.

Odrzucony wniosek o reasumpcję uchwały czwartkowej.

Wrażenia ogólne.

(Telefoniem od naszego sprawozdawcy).

Na wczorajszym, ostatnim przed feriami, posiedzeniu sejmu, napróżno poseł Barlicki imieniem rozsądku państwowego wzywał sejm do opamiętania i odwołania czwartkowej uchwały o wydanie posłów ukraińskich. Większość uparta, złożona jak poprzednio z prawicy „Piasta” i N. P. R. przeszła do porządku dziennego nad wnioskiem o reasumpcję czwartkowej uchwały.

Do tej gwiazdki sejmowej wczorajsze posiedzenie już nic nie dodało.

W trzecim czytaniu uchwalono prowizorium dwumiesięczne, raz jeszcze koło żydowskie zgłosiło swój protest w sprawie koncesji dla inwalidów, załatwiono jeszcze parę drobnych i do dnia 20 stycznia obrady plenarne przeważają.

St. Gr.

Przebieg posiedzenia.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmu w pierwszym czytaniu odesłano do komisji projekty ustaw: o przystąpieniu Polski do międzynarodowej konwencji metrycznej, nowelę do ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół powszechnych, oraz ustawę o przywróceniu w Warszawie zgromadzenia majstrów kominarskich.

PROWIZORJUM BUDŻETOWE PRZYJĘTE.

Przystąpiono do trzeciego czytania prowizorium budżetowego na pierwsze dwa miesiące 1925 r.

W czasie dyskusji pos. Schreiber (koło żyd.) protestuje przeciwko projektowi rewizji koncesji, jako podyktowanej polityką eksterminacyjną przeciw-żydowską, po-
zatem stawia poprawkę, przyzna-

jącą półtora milj. złotych na cele szkolnictwa żydowskiego.

Pos. Bigoński (chrz. dem.) wyjaśnia, że za rewizją koncesji, której zresztą swego czasu domagał się cały sejm, przemawia tylko wzgląd oszczędnościowy i interesy samych inwalidów.

Pos. Polakiewicz (Z. P. S. L.) protestuje przeciwko zarzutowi, jakoby przy rozdziale koncesji pomiano inwalidów-żydów. W głosowaniu odrzucono poprawkę posła Schreibera, poczem całą ustawę o prowizorium budżetowym przyjęto w trzecim czytaniu wraz z dwiema rezolucjami, z których jedna wzywa rząd do udzielenia subwencji dla instytucji rolniczych druga zaś do powiększenia kapitału zakładowego Banku rolnego, aby mógł odpowiedzieć swoim zadaniom.

PRZYJĘTE POPRAWKI SENATU.

Następnie izba przyjęła poprawkę senatu do ustawy o dodatkowych kredytach na 1924 rok.

Jak wiadomo senat przywrócił 100 zł w budżecie ministerstwa oświaty, skreślone przez sejm, dalej wprowadził pozycję 85 milj. zł. na rzecz uposażenia urzędników i wojskowych, ze względu na stosowanie wskaźnika drożyznianego i ograniczył ogólną sumę wydatków w r. 1924 roku do kwoty ustalonej w ustawie skarbowej.

ODRZUCONY WNIOSEK O REASUMPCJĘ UCHWAŁY O WYDANIU POSŁÓW.

Przystąpiono do wniosków o reasumpcję dwóch wczorajszych uchwał sejmu, mocą których wy-

dano sejmowi posłów: Sergjusza Kozickiego, Czuczmaja i Pawła Wasynczuka z klubu ukraińskiego, oraz pos. Łańcuckiego (komunistę).

Pos. Barlicki (PPS) uzasadniając wniosek o reasumpcję uchwały co do posłów oświadczył, iż cały sejm i Polska pragną, aby Polska stała się ogniskiem prawa i wolności i w imię tego apeluje do sumienia izby, aby dziś jeszcze raz rozpatrzyła i swoją decyzję cofnęła na dobro Rzeczypospolitej. Po przemówieniach pos. Ballina (Niez. Partia Chłopska), który uzasadniał wniosek o reasumpcję uchwał co do wydania pos. Łańcuckiego, oraz pos. Bittnera (chrz. dem.), który wypowiedział się przeciw obu wnioskom o reasumpcję

izba przyjęła wniosek pos. Wichlińskiego (chrz. dem.) o przejście do porządku nad wnioskami o reasumpcję uchwał, zapadłych na wczorajszym posiedzeniu w sprawie wydania czterech posłów.

Następnie izba odmówiła wydania pos. Ajzensztajna (koło żyd.) i Barciszewskiego (PPS). Dalej bez dyskusji przyjęto w trzecim czytaniu nowelę do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia oraz w trzecim czytaniu ustawę o kosztach leczenia ubogich żydów, przyczem wszystkie poprawki, wniesione przez posłów żydowskich, odrzucono.

Po odesłaniu w pierwszym czytaniu projektu ustawy o pracownikach domowych, posiedzenie zamknięto.

Następne posiedzenie 20 stycznia o godzinie 4 po południu, komisje zaś zbiorą się 12 stycznia 1925 roku.

Echa wesolej nocy w bufecie sejmowym.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) Przed posiedzeniem plenarnym sejmu obradował wczoraj konwent senatorów. Układano plan prac, a raczej plan ferii. Ustalono, że komisje zaczną się zbierać od 9 stycznia, plenum zaś zbierze się do piero 20 stycznia przyszłego roku. Po uchwaleniu tego kalendarza sejmowego przedstawiciele klubów prawicy z p. Dubanowiczem na czele zwrócili się do marszałka z zapytaniem, jak zamierza reagować na wypadki, które rozegrały się w bufecie sejmowym w nocy z dnia 18 na 19 b. m. Chodzi o to, że po zamknięciu obrad we czwartek, w bufecie sejmowym zgromadzili się członkowie klubów: ukraińskiego, białoruskiego i niezależnej partii chłopskiej przy wspólnym stole biesiadnym.

Omawiano sprawę wydania posłów ukraińskich. Poszczególni posłowie ukraińscy i białoruscy, a także i p. Wojewódzki wygłaszali przemówienia, wreszcie ukraińcy intonowali swe pieśni narodowe i ta zabawa i bankiet trwały do godziny 3-ciej w nocy. Nastrój był do syć podniecony i hałas słybać było w całym gmachu sejmowym.

Marszałek sejmu na interpelację p. Dubanowicza odpowiedział, że już wydał odpowiednie zarządzenie i na śpiwiny późną nocą w bufecie sejmowym nikomu w przyszłości nie pozwoli.

Prawdopodobnie w związku z owym nocnym bankietem w sejmie, który wywołał dokoła gmachu ruch i zainteresowanie policji, powstała pogłoska, że już w nocy z dnia 18 na 19 policja czyhała na aresztowanie posła Łańcuckiego i trzech posłów ukraińskich.

Sprawa przedstawia się pod względem prawnym tak, że policja mogłaby tych czterech posłów aresztować dopiero po otrzymaniu nakazu sądowego o zmianie środka zapobiegawczego względem 4 oskarżonych posłów. Taka zaś decyzja sądu mogłaby nastąpić dopiero wtedy, kiedy sąd otrzyma od kancelarii sejmowej zawiadomienie, że izba przychyliła się do żądania prokuratora o zawieszenie nietykalności poselskiej w stosunku do tych czterech posłów.

Oczywiście załatwienie tej niedorzecznej procedury w nocy z dnia 18 na 19 nie mogło nastąpić, a należy wątpić, żeby policja stołeczna zechciała bez żadnej potrzeby gwałcić na własną rękę zupełnie wyraźne przepisy prawa.

Pos. Łańcucki i posłowie: Kozicki, Wasynczuk i Czuczmaja byli wczoraj w sejmie i zupełnie spokojnie opuścili wieczorem gmach przy ul. Wiejskiej.

Możliwe jest naturalnie, że władze sądowe skwapliwie skorzystają z zawieszenia nietykalności tych posłów, nakaz aresztowania ich wydadzą, dotychczas jednak to nie nastąpiło.

Senat przyjął prowizorium budżetowe.

Na wczorajszym posiedzeniu senatu po referacie senatora Szerszewskiego przyjęto bez zmian nowelę do ustawy o wyrównaniu stawek przy niektórych opłatach stempłowych i w sprawie uchwalenia niemieckiej ustawy o opodatkowaniu przewozu osób i towarów.

Następnie senator Wurzel w imieniu komisji gospodarstwa społecznego i prawniczej przedłożył rezolucję w sprawie waloryzacji pożyczek państwowych i pochodzących od wierzycieli zagranicznych wkładów oszczędnościowych w P. K.O. z wykluczeniem jednak możliwości zysku dla wierzycieli państwowych. W dyskusji zabierał głos wiceminister skarbu Klarner.

Po przemówieniu senatora Woźnickiego i referenta, rezolucję komisji przyjęto.

Następnie senator Buzek zreferował ustawę o prowizorium budżetowym na pierwsze dwa miesiące 1925 roku. Referent zaznaczył, że jest to pierwsze prowizorium wniesione w ustawowym czasie a także i co do treści odpowiadające pojęciom zachodnio-europejskim.

W konkluzji swego przemówienia senator Buzek zaznaczył, że nieza-
wodnie będziemy musieli za dwa miesiące uchwalić nowe prowizorium, gdyż nie sądzi, byśmy w ciągu dwóch miesięcy mogli uchwalić nowy budżet.

W imieniu komisji referent prosi o przyjęcie ustawy bez zmian. Po dyskusji ustawę bez zmian przyjęto.

Senator Jackowski referował ustawę o ratyfikacji układów polsko-niemieckich, którą przyjęto bez zmian.

Do ustawy o zakwaterowaniu wojska zabrał głos senator Bielawski i stwierdził, że ustawa wymaga większych zmian dla przeprowadzenia których senacka komisja wyłoniła specjalną podkomisję. Ponieważ podkomisja ta nie skończyła jeszcze swoich prac, przeto mówca wniosł o zapowiedzenie nie sejmowej zmiany. Wniosek ten przyjęto.

Następnie przyjęto ustawę o państwowym radzie rolniczej.

Na tem posiedzenie zamknięto, następnego dnia 15 stycznia 1925 r.

Słuszna kara

„Gazeta Warszawska” obchodzi niebawem 150-lecie swego istnienia. Nikt z dzisiejszych redaktorów tego pisma nie może być odpowiedzialny za to, że ma ono w swoich dziejach karty wręcz potworne. Karty, na których zaprzęstwo i niewolniczość wypisyły swoje credo. — Nie zawiera prawdy następujące zdanie w zapowiedziach jubileuszu: „W dziejach prasy polskiej pismo nasze zajmuje wyjątkowe miejsce najstarszego dziennika narodowego, który dwie odległe epoki niepodległości państwa połączył — niby kablem podziemnym — pracą nad organizowaniem myśli narodowej w czasach rozbioru”. I nie są zgodne z rzeczywistością te słowa: „Jak wierna rzeka, wierna zasadniczemu kierunkowi myśli historycznej, pogłębiała swój nurt przez półtora stuleci, i wypłynąwszy teraz na szerszą dziedzinę widowni, liczy na wienność wzajemną społeczeństwa, mającego względem „Gazety Warszawskiej” swoje obowiązki”. Tak pisząc, redakcja dzisiejsza krzywdzi się bezlitośnie. Nie, na szczęście „Gazeta Warszawska” nie pozostała wierna zasadniczemu kierunkowi myśli historycznej”. Gdyby taką być chciała, dziś już nie mogłaby istnieć. Czy obecni redaktorzy „Gazety Warszawskiej” nie znają starych roczników swego pisma? Jedno z dwójga: jeśli nie znają (trudno to przypuścić) — grzeszą ignorancją, jeśli zaś znają, trzeba podziwiać ich odważny cynizm. Na podstawie pism historyków Kalinki, Smoleńskiego, Piłata, Bartoszewicza i Kucharskiego oraz na podstawie roczników „Gazety Warszawskiej”, przynoszą „Wiadomości Literackie” pouczające w tej mierze dokumenty.

Założycielem i pierwszym redaktorem „Gazety Warszawskiej” był ksiądz Łaskina, fanatyczny wróg Komisji Edukacji Narodowej, wielbiciel Fryderyka i Katarzyny, tudzież entuzjastyczny obrońca Konfederacji Targowickiej. Po wkroczeniu wojsk Suworowa do Warszawy „Gazeta Warszawska” (z dnia 25 lipca 1795) pisze o „dobrowolnych sentymentach wdzięczności” dla najeźdźcy, stawi charakter i wspaniałomyślność Suworowa, a o żołdactwie moskiewskim powiada: „Wojska rosyjskie najodziej obchodzą się z nami”.

W czasie powstania 1831 roku „Ga-

Kronika polityki polskiej.

AGREMENT DLA POSŁA RUMUŃSKIEGO.

WARSZAWA. (Tel. od nasz. korespondenta). Rząd polski udzielił agreement dla nowego posła rumuńskiego w Warszawie p. Aleksandra Jakowak

PREZYDENT DO REPUBLIKI PERUWIAŃSKIEJ.

WARSZAWA. (Tel. od nasz. korespondenta). Prezydent Rzplitej p. Wojciechowski wymienił serdeczne depe-
sze z prezydentem republiki peruwiańskiej z okazji rocznicy niepodległości Peruwii.

GWIAZDKA DLA POCZTOWCÓW.

WARSZAWA. (Tel. od naszego korespondenta).

Dowiadujemy się, że urzędnicy poczty i telegrafów otrzymają nieznaną zapomogę świąteczną.

Generalny dyrektor poczty i telegrafów przeznaczył na ten cel ogółem 303 tysiące złotych.

OSZCZĘDNOŚCI NA REMUNERACJE.

WARSZAWA. (Tel. od naszego korespondenta).

Wobec polecenia, aby zasiłki świąteczne dla urzędników wypłacane były wyłącznie z oszczędności budżetowych w dniu wczorajszym szereg instytucji rządowych zwrócił się telegraficznie do pod-

władnych urzędów o przesłanie oszczędności ze sum budżetowych na wypłatę remuneracji.

WYKŁADY O LIDZE NARODÓW

GENEWA 19 grudnia. (Pał.) Delegacja polska przy Lidze narodów złożyła w sekretariacie generalnym notę, zawiadamiającą, że w myśl życzenia, zawartego w rezolucji czwartego zgromadzenia ligi narodów z 27 września 1923 roku, rząd polski, uzupełniając poprzednie zarządzenia, co do wykładowców o Lidze narodów w wyższych uczelniach polskich Wiele mnów sytyetów w Polsce wprowadziło także wykłady już od nowego roku akademickiego. W sekretariacie ligi narodów wiadomość powyższą komentowana jest z uznaniem, jako dowód szczerej chęci rządu polskiego do współpracy nad rozwojem ligi narodów.

SPRAWA STEIGER'ŃA.

Wczoraj na rogu ulic Kopernika i placu Marjańskiego odbywały się sądowe oględziny lokalne w obecności szeregu świadków, a celem ich było ustalenie faktu: miejsca, z którego rzucono petardę, oraz gdzie mógł stać posiadacz, o zamach na prezydenta Wojciechowskiego, Steiger. Przez cały czas oględzin policja zamknęła wyłoty ulic Kopernika i pl. Marjańskiego.

Wyrok na bandytów z pod Leśnej.

SŁONIM, 19 grudnia. — Wczoraj zakończono obrady sądu do-
rażnego, przyczem w czasie przewodu ustalono, że jeden z najbardziej obciążonych sprawców napa-
dów Zdańko był — zdaniem eksper-
tów lekarzy — w chwili popełnienia czynu karygodnego poczytalny w zmniejszonej mierze z powodu melancholiji.

Podczas mów obrońców - adwokatów miejscowych: Weiss, Atla-
sa-Głębskiego, Iekowicza, Sawicza, Wołodkowicza i Sterniła zwracało na siebie uwagę zachowanie się ob-
ecnych na sali posła białoruskiego Reguli oraz senatora Nazarow-
skiego, vel „Nazarow”, którzy zda-

wali się nie kryć swojej sympatji dla argumentów obrony.

Wśród szczerze zapełnion i sa-
li i ogólnego napięcia, ogłoszono dziś, o godz. 1 w południe wyrok, skazujący

na karę śmierci: Anafkę Mikołaja, Firanczuka Jana, Pawlukowicza vel Struka Iwana, Krawczuka Charytona, Zdańka Zacharjasza.

Na bezterminowe ciężkie więzienie: Makarewicz Teodora, Laszuka Aleksego, Lewczuka Mikołaja i Szopika Adama.

Resztę oskarżonych w liczbie 13 przekazał sąd doraźny do sądenia w postępowaniu zwykłym.

sma o takich w przeszłości momentach robić jakiegoś narodowego święta.

Za nadmiar odwagi „Gazeta Warszaw-
ska” została skarciona słusznem ze strony „Wiadomości Literackich” pytanem: „Jeżeli redakcja „Gazety Warszawskiej” nazwała akcję zmlerzającą do uszczerbienia prezydenta Rzeczypospolitej s. p. Narutowicza „szantażem i prowokacją”, jak nazwać akcję, usiłującą zmusić społeczeństwo do uczczenia rocznicy powstania pisma, które ma takie karty w swojej działalności?”. Widz.

O ewakuację strefy kolońskiej. Groźny pożar powstańcy

Niepewna sytuacja w Niemczech zmusza sprzymierzonych do baczności.

KOLONJA NIE BĘDZIE EWAKUOWANA.

PARYŻ, 19 grudnia. (Pat) Według informacji „Petit Parisien”, jest rzeczą możliwą, iż państwa sprzymierzone postanowią, aby ewakuacja strefy kolońskiej i zagłębia Ruhry odbyły się równocześnie. Co się tyczy przyszłego rozlokowania wojsk angielskich, to ze strony angielskiej proponują, jako najodpowiedniejszy teren Kobleniec, natomiast ze strony francuskiej uważamy za właściwszy od cimek tuż obok przyczółka mostowego Moguncji.

Według informacji „Matin'a”, rzeczoznawcy francuscy i angielscy porozumieli się całkowicie co do tego, iż ewakuacja Kolonii nie może być przeprowadzona w dniu 10 stycznia roku przyszłego.

NIEMCY PRZECIWKO DALSZEJ OKUPACJI.

BERLIN, 19 grudnia. (Pat) Biuro Wolffa wydało, jako komentarz do mowy lorda Curzona w izbie lordów następujący komunikat: Twierdzenie lorda Curzona, że spóźnione przedłużenie sprawozdania międzynarodowej komisji kontrolnej wywołane zostało trwałą i stałą obstrukcją Niemiec w ostatnich 2 latach, jest zupełnie niezrozumiałe. Czynnici kontrolni zostali wprowadzeni przerwane podczas niezgodnego z prawem obsadzenia zagłębia Ruhry, jednakże zarówno

przed okupacją Ruhry, jak i po zaniechaniu biernego oporu, niemieckie władze nie stawiały akcji kontrolnej sprzymierzonych żadnych przeszkód. Jako dowód można przytoczyć, że międzynarodowa komisja kontrolna od początku generalnej inspekcji mogła przeprowadzić 1700 inspekcji bez żadnych starć, z wyjątkiem jednego drobnego wypadku.

Nie ulega wątpliwości, że rozbrojenie Niemiec zostało przeprowadzone. Jeżeli drobności będą używane za pozór do dalszego przewleknięcia ewakuacji strefy kolońskiej, będzie to dowodem, że po stronie sprzymierzonych działają siły, które chcą nadużyć kontroli wojskowej do celów politycznych.

ANGLJA A OKUPACJA.

LONDYN, 19 grudnia. (Pat) Dziś rano Times, komentując wczorajsze oświadczenia lorda Curzona w sprawie ewakuacji okręgu Kolonii i wskazuje, że rządy sojusznicze wystawiły warunki jaknajbardziej ułatwiające kontrolę wojskową Niemiec przez międzysojuszniczą komisję kontroli.

„Times” dodaje, że rząd niemiecki zdaje się mieć najsłabsze intencje przyjęcia z pomocą komisji kontrolnej, lecz podwładne władze wojskowe niemieckie stawiają tym pracom duże trudności. Jakkolwiek wojska okupacyjne angielskie pozostaną w Kolonii dłużej niż

przewidywano, jednak Anglja bynajmniej nie pragnie przedłużania okupacji na czas nieokreślony.

Plan Dawesa stwarza wprawdzie nową atmosferę ale leży właśnie w interesie tej nowej atmosfery wzajemnego zaufania, aby rząd niemiecki przyczynił się szczerze do usunięcia trudności, na jakie na potykają prace komisji.

„Times” kończy, że sytuacja obecna w Niemczech jest niepewną, co zmusza do przedłużenia okupacji Nadrenji przez wojska angielskie, ale jest nadzieja, że rząd niemiecki zrozumie sytuację i podejmie odpowiednie kroki przeciwko niemieckim organizacjom zbrojnym przez co jedynie może przyspieszyć zniesienie okupacji.

BEZOWOCNE NARADY MARKSA.

BERLIN 19 grudnia. (PAT). — Kanclerz Marks złożył dziś prezydentowi Rzeszy Ebertowi sprawozdanie o wczorajszych swych naradach z przywódcami stronnictw. Ze sprawozdania wynika, że frakcje trwają nadal przy swoich uchwałach, przeto utworzenie rządu, opartego na większości wydaje się rzeczą niemożliwą. Wobec tego prezydent Rzeszy i kanclerz doszli do przekonania, że utworzenie nowego gabinetu należy odłożyć na czas późniejszy, a mianowicie zająć się tą sprawą bezpośrednio przed zebraniem się reichstagu. Członkowie dotychczasowego gabinetu będą nadal pełnić swe funkcje.

Groźny pożar powstańcy

w Albanji.

Niepokój wśród sąsiadów. — Anglja obawia się ogólnobałkańskiego pożaru.

RZYM, 19 grudnia. — Poselstwo albańskie, które wczoraj jeszcze zaprzeczało powstaniu w Albanji, dzisiaj donosi, że rząd ogłosił powszechną mobilizację. — Pisma twierdzą, że między powstańcami znajdują się regularne wojska albańsko-jugosłowiańskie.

BELGRAD, 19 grudnia. Dzienniki donoszą o nowych sukcesach powstańców. Prezydent rządu albańskiego miał ratować się ucieczką.

LONDYN, 19 grudnia. Chamberlain w izbie gmin wygłosił przemówienie o powstaniu albańskim. — Wyraził obawę, że pożar może objąć cały Bałkan. Przed angielski uczni co się da, aby niebezpieczeństwo umiejscowić.

RZYM, 19 grudnia. — Pisma zamieszczają inspirowane ogłoszenia, z których miałyby wynikać, że za powstańcami albańskimi stoi Jugosławia. Pisma wskazują, że wiośni są zainteresowani w tem, aby powstanie stłumić jak najszybciej. — Idzie o panowanie nad Adriatykiem.

BIAŁOGRÓD, 19 grudnia. (Pat) Agencja Avala donosi, że według otrzymanych wiadomości, powstańcy w Albanji zajęli miejscowość Pichkoepe, odrzucając w połocho wojska rządowe. Znaczna liczba żołnierzy i rozbitków oddziałów rządowych przyłączyła się do powstania. Dowódca sił powstańczych Tsea-Beg spotyka się wszędzie z entuzjastycznym przyjęciem ludności.

Haarmann i Grans skazani na śmierć.

HANNOVER, 19 grudnia. (Pat) przy mordsterwie w drugim wypadku Haarmann został skazany na śmierć na 12 lat więzienia. Haarmann za 24 morderstwa, Grans zaś za 6 podleganie w jednym wypadku do zarzutu morderstwa.

Kronika telegraficzna.

DOMINJA ANGIELSKIE A LIGA NARODÓW.

PARYŻ, 19 grudnia. (PAT). — „Ere Nouvelle” wyraża przekonanie, że odmowa Anglii przestania lidze narodów do zarejestrowania traktatu angielsko-irlandzkiego ma znaczenie pierwszorzędnej domowości.

„L'Oeuvre” podkreśla, iż dominja angielskie są jedynie satelita mi Anglii i przeto ani nie powinny, ani nie mogą wchodzić w skład ligi narodów.

LYNCH W AMERYCE.

CHARLOSTON 19 grudnia. — (Pat) (Stan Missouri). Wczoraj wieczorem tłum zlinczował murzyna, oskarżonego o targnięcie się na dziewczynę białej rasy, poczem trupa murzyna spalono.

INFANT HISPZAŃSKI PRZED SADEM.

PARYŻ, 19 grudnia. Wielką sensację wywołuje proces, wytoczony ks. Bourbon, b. infantowi hiszpańskiemu przez pewnego kupca. Kupiec ów „pożyczył” księciu półtora miliona franków, wzamian za co miał uzyskać dostawy do dworu hiszpańskiego. Dostaw tych jednak nie uzyskał, a książę nie zwrócił mu pieniędzy, wobec czego kupiec zaskarżył księcia do sądu. Ks. Bourbon został niedawno pozbawiony tytułu i praw za skandaliczne zachowanie się w Paryżu.

CZESI ZNOSZA POSELSTWO W WATYKANIE?

PRAGA, 19 grudnia. W komisji spraw zagranicznych parlamentu narodowi socjaliści postawili wniosek, aby znieść poselstwo czeskie przy Watykanie. Przedstawiciele katolików zagrozili wystąpieniem z koalicji rządzącej, gdyby wniosek ten miał przejść w izbie.

KATASTROFA W KOPALNI ZŁOTA.

JOHANNESBURG, 19 grudnia. — W kopalni Clota zerwał się kosh w koszu znajdowało się 31 osób, w tem 1 biały i 30 murzynów. — Zwłok ofiar nie można było wydobyć z kopalni. Katastrofa ta wywołała zaniepokojenie wśród mieszkańców.

DRAPACZE NIEBA PŁONĄ.

NOWY JORK, 19 grudnia. — Na 5 Avenue w Nowym Jorku wybuchł olbrzymi pożar. Ogień objął całe bloki drapaczy nieba, tak że straż ogniowa nie może opanować pożaru. Dotychczas zginęło w płomieniach 6 osób, 6 zaś odniosło ciężkie poparzenia i nany.

PREZYDENT IZBY BĘDZIE WYBRANY W GŁOSOWANIU PUBLICZNYM.

PARYŻ, 19 grudnia. (Pat) Izba uchwałała 237 głosami przeciwko 179, aby wybory prezydenta izby odbywały się w drodze głosowania publicznego, przyczem nazwiska deputowanych zostaną ogłoszone w dzienniku urzędowym.

KOMUNISCI PRZECIWKO WPŁYWOM KATOLICKIM NA UKRAINIE.

WARSZAWA. (Telef. od nas) Dowiadujemy się, że w Zytomierzu odbyło się zgromadzenie komunistów polskich które po wzięciu jednomyślną rezolucję, domagającą się od rządu sowieckiego energicznej walki z wpływami kościoła katolickiego na Ukrainie.

KTO AGITUJE WŚRÓD ROBOTNIKÓW POLSKICH?

PARYŻ, 19 grudnia. (Pat) „Echo de Paris” ogłasza list sen. Osieńskiego, w którym zaprzecza on przypisywanym mu przez tenże dziennik oświadczeniom, odnoszącym się do agitacji komunistycznej wśród robotników polskich.

CESARZ CHIŃSKI MIĘDZY JAPONCZYKAMI.

LONDYN, 19 grudnia. Z Pekinu donoszą, że młody cesarz chiński znajduje się wraz z żoną w obozie wojsk japońskich. Żyje tam w zupełnej swobodzie.

O SPOKOJ FWNĘTRZNY WĘGIER.

BUKARESZT, 19 grudnia. — (PAT). Dziennik urzędowy ogłasza ustawę, przewidującą karę do 10 lat więzienia za udział w knwanach przeciwko spokojowi wewnętrznemu, oraz za należenie do stowarzyszeń, dających do wywołania zamieszek. Taka sama kara przewidziana jest dla osób, wchodzących w stosunki z zagranicznymi organizacjami komunistycznymi.

FERJE IZBY GMIN.

LONDYN, 19 grudnia. (PAT). — Parlament angielski odroczył dzisiaj sesję swych posiedzeń na czas ferji świątecznych.

HITTLER NA WOLNOŚCI.

MONACHJUM, 19 grudnia. — (PAT) Według krążących tutaj pogłosek, najwyższy sąd krajowy postanowił zwolnić Hitlera z więzienia.

Polityka gospodarcza Anglii.

Cła protekcyjne czy wolny dowóz?

Zakończenie dyskusji nad mową tronową.

EXPOSE CHURCHILLA.

LONDYN, 19 grudnia. — Dyskusja nad mową tronową zakończyła się exposem Churchilla, który wykazywał, że przywódcy partji liberalnej Lloyd George, Mond i Runciman byli tymi, którzy wysunęli jako pierwszy punkt projekt ustawy co do ochrony przemysłu.

Churchill powołał się na oświadczenie i wielokrotne wywody Lloyd Georgea, który w gabinecie swym wskazywał na wielkie niebezpieczeństwo, na jakie narażoną zostalaby gospodarka angielska, gdyby trzymano się zasady nieo-

graniczonego dowozu. Churchill wykazywał dalej, że nowa ustawa o ochronie przemysłu nie ma być skierowana specjalnie przeciwko jakiemuś państwu, lecz ma dotyczyć tylko kilku artykułów specjalnego gatunku, których dowóz ma być zabroniony.

USTAWA O CŁACH OCHRONNYCH.

LONDYN, 19 grudnia. Poprawka wniesiona do adresu wystosowana do króla, a skierowana przeciwko nowej ustawie dotyczącej ochrony przemysłu i cel ochronnych została 339 głosami konserwatyistów odrzucona.

Przeciw ustawom tym głosowali liberalowie i partja robotnicza, które razem oddały 159 głosów.

PRASA KONSERWATYWNA ZA DOWOLONĄ.

LONDYN, 19 grudnia. Prasa konserwatywna jest ogromnie zadowolona z expose Baldwinia i Churchilla i wykazuje, że obecny rząd uczynił wszystko, ażeby dotrzymać przyrzeczenia, z którymi Baldwin wystąpił podczas kampanji wyborczej.

NOWY AMBASADOR FRANCJI

LONDYN 19 grudnia (PAT). — Nowy ambasador francuski w Londynie Fleuriau wręczył królowi swe listy uwierzytelniające.

Stosunki francusko-sowieckie.

SEN. DE MONZIE O WSPÓLPRACY Z ROSJĄ.

PARYŻ, 19 grudnia. (Pat) Senator de Monzie w wywiadzie ze współpracownikiem „Excelsiora” oświadczył: Komisja dla spraw rosyjskich kontynuuje swe prace w oczekiwaniu na rozpoczęcie rokowań między Rosją a Francją. Prace komisji, dodał senator, nie są bynajmniej czemś mistycznym, lecz przeciwnie, są zupełnie realne. — Dewizą komisji mogłyby być słowa: „Nie za darmo”. Polityka, jaką prowadzi pod tym względem komisja, dla spraw rosyjskich, jest ściśle dostosowana do polityki angielskiej. Wreszcie de Monzie zaznaczył, że fakt przybycia Krasina do Paryża bynajmniej nie stworzył komunizmu francuskiego. Będą po czynione wszystkie niezbędne kroki, aby fakt ten nie mógł nawet przyczynić się do rozwoju ruchu komunistycznego.

PARYŻ, 19 grudnia (PAT). — Stan zdrowia Herriota poprawia się w dalszym ciągu.

GABINET RADZI O POLITYCE ZAGRANICZNEJ.

PARYŻ, 19 grudnia (PAT). — W dniu dzisiejszym odbyło się posiedzenie gabinetu, pod przewodnictwem Herriota. Na posiedzeniu tem rozpatrywano sprawy bieżące.

Po obiedzie odbyło się posiedzenie rady ministrów, pod przewodnictwem Dourmege'a. W zastępstwie nieobecnego Herriota minister Renauld przedstawił expose o polityce zagranicznej, którą omawiał Herriot na posiedzeniu gabinetu.

SPRZECZNE WIĘŚCI Z MAROKKA.

PARYŻ, 19 grudnia. — Z Marokka dochodzą znów sprzeczne wiadomości.

Według telegramów, które nadeszły wczoraj do Madrytu, Tetuan znajduje się znowu w rękach hiszpanów. Tak samo linja kolejowa,

prowadząca do Ceuty, znajduje się w rękach hiszpanów. Zaprowiantowanie amji odbywa się przy pomocy samochodów. Alarmujące wiadomości, powtórzone przez prasę paryską i londyńską były szerzone przez powstańców drogą przez Alger.

W związku z tem, że Tetuan znajduje się w pasie działań wojennych, siedziba wysokiego komisarza Marokka, przeniesiona została z Tetuanu do Larache.

STREFA FRANCUSKA W MAROKKO NIE JEST ZAGROŻONA

PARYŻ, 19 grudnia. (Pat) „Matin” donosi, iż z raportów nadesłanych rządowi francuskiemu przez marszałka Lyautey nie wynika bynajmniej, aby wypadki w Marokko hiszpańskiem mogły wywrzeć wpływ na sytuację strefy francuskiej. Lyautey, który przedsięwziął niezbędne środki bezpieczeństwa, nie żywi w tej mierze żadnych obaw.

NA SREBRNYM EKRANIE.

Tajniki przemysłu filmowego.

(M) Chciałbym w niniejszym szkicu pokazać czytelnikom drogę, jaką przejść musi film, zanim w stanie gotowym ukazuje się oczom publiczności.

Krytyka piętnująca wady filmu, skierowuje je jednak zbyt często pod fałszywym adresem. Obecnie, kiedy film stał się potężnym czynnikiem, z którym liczyć się muszą społeczeństwa, rządy i szkoły, musi prasa interesować się nie tylko treścią nowopojawiających się filmów, ale wnikać w przyczyny błędów i braków. Słowo „branża filmowa”, jest dla laików przeważnie pojęciem chaotycznym, mieszającym w sobie bez wyraźnego związku urzędzenie atelier, aktorów, techników, dyrektorów, reżyserów i właścicieli. Dla jednych jest to tajemnicza księga, zamknięta na siedem pieczęci, dla drugich — nieokreślone bliżej pojęcie bardzo ryzykownego przedsiębiorstwa, przytem trzeba jednak liczyć się z szalonym ryzykiem.

Za czasów, kiedy film tkwił jeszcze w powiśkach, producent orientował się w tej dziedzinie po omacku, stosując się do gustu publiczności, fabrykował na chybił trafił, przeżył młody przemysł cały szereg gwałtownych niespodzianek, zarówno w dodatkiem jak i ujemnym znaczeniu. — Wystarczy przytoczyć jeden przykład: W początkowych stadiach rozwoju filmu liczył producent na niechybne powodzenie filmów kryminalnych, spekulował na żądzy sensacji właściciel tłumowi, nadużywał tych efektów tak długo, aż nastąpił kryzys spowodowany pojawieniem się czegoś lepszego. Dziś zanika nieodwołalnie nawet „lepszy kicz filmowy”; gusty tłumu stały się bardziej wyrobione i określone; rynek filmowy — bardziej ograniczonej pojemności, a poszukiwanie jakości dominujące.

Ażeby uawnić istotę przedsiębiorstwa filmowego, należy stwierdzić, że przedsiębiorstwo filmowe opiera się całkowicie na krytyce.

Krytyka jest głównym czynnikiem każdego kupna i sprzedaży, od niej zależne jest doświadczenie do skutku każdej transakcji. Los każdego filmu zależy jest od pierwszego wrażenia, tak rzadko, niestety, obiektywnego, które odnosi miarodajnie dla przedsiębiorstwa strona. Handel obrazami świetnymi jest typowym rodzajem kupczenia idealnymi dobrami, w większym jeszcze stopniu, aniżeli wydawnictwo książek i nut, i dlatego pociąga za sobą tak olbrzymie ryzyko jakiego nie spotyka się w żadnej innej gałęzi handlu. Obecnie jednak gdy gusty i dążenia publiczności zostały dokładniej zbadane, a agent filmowy wzbogacił swe doświadczenie licznymi precedensami — zmniejsza się stopniowo niebezpieczeństwo chybotliwej spekulacji; duże ryzyko zdarza się jedynie przy lansowaniu filmu nowego typu, nieistniejącego dotychczas, co jednak w razie powodzenia daje szalone zyski.

W przedsiębiorstwie filmowym należy rozróżnić trzy poszczególne fazy: fabrykację filmu, sprzedaż filmu i wypożyczanie filmu.

Produkcja i sprzedaż z jednej strony, sprzedaż i wypożyczanie z drugiej są wielokrotnie zespolone w jedno przedsiębiorstwo, rzadziej są to trzy fazy całkowicie rozdzielone lub złączone wszystkie w jednym przedsiębiorstwie.

Zanim film ukaże się oczom publiczności, musi w początkowych trzech fazach stanąć przed forum krytyki i pójść pod ocenę fachowców różnych firm, którzy kwalifikują jego wartość i siłę atrakcyjną. Wzrost filmowa wydaje na świat swoje dzieło — obraz filmowy.

Reżyser jest zazwyczaj przekonany, o doskonałości swego dzieła. Autor dramatyczny, wykreśla niektóre miejsca jako zbyt techniczne, skracając zbyt długie sceny, zmienia nawet nieraz tytuł.

Dyrektor handlowy, opierając się na swym doświadczeniu, od-

zuca gdzie się tylko da poprawki autora dramatycznego i pozostawia film w pierwotnej niemal formie, przystosowując go do wymagań publiczności.

A zdanie jego bywa zazwyczaj decydujące. Teraz następuje reklama, sprzedaż i eksport zupełnie już gotowego filmu, zaopatrzonego we wszystkie tytuły i napisy. Reklama dąży do rozpowszechnienia filmu w całym świecie, budzi zainteresowanie dla dzieła, i umożliwia sprzedaż, która w każdym poszczególnym państwie odbywa się w odmiennych warunkach, zależnych od monopolów i przedstawicielstw filmowych. Reklama prowadzona jest w wielkim stylu, posilkuje się wszelkimi możliwymi środkami, wysyła niesłychaną ilość listów, zaprasza na specjalne przedstawienia osoby, zainteresowane z wszystkich krajów.

Ś, to oczywiście kupcy, którzy decydują ostatecznie o losie filmu w poszczególnych krajach. Wreszcie film dostaje się do wypożyczalni, która jest już ostatniemi stadiami przed ukazaniem się wobec publiczności.

Przemysł filmowy jest obliczony na rynku całego świata, kupiec filmowy, chcąc sprzedać z zyskiem swój towar zagranicą, musi znać nie tylko siłę nabywczą danego rynku, ale również rodzaj zainteresowania danego kraju; zainteresowanie to bowiem ulega odchyleniom w odniesieniu do obrazów filmowych, zależnie od miejsca, czasu i innych okoliczności. Zadanie właściciela firmy wypożyczającej film do poszczególnych kinoteatrów polega na tem, aby obrazowi nadać ostateczną formę, zastosowaną w zupełności do gustu i zainteresowań miejscowej publiczności. To „opracowanie” filmu wymaga dużej staranności i umiejętnego dostosowania obrazu do umysłowości poszczególnych narodów. Tytuły należy przetłumaczyć na język miejscowy. Obecnie zbyt patetyczne lub humorystyczne zwroty zastąpić lokalnymi wyrażeniami, niektóre sceny skrócić lub wypuścić.

W ten sposób przygotowany film zostaje wreszcie oficjalnie wyświetlany w wynajętej sali teatralnej, wobec właścicieli kinoteatrów, którzy wydają już ostateczny sąd o filmie. Od właścicieli kinoteatrów zależy dobór repertuaru filmowego, a więc są oni ostatniemi ogniwem decydującym o powodzeniu lub fiasku filmu.

Zachodzi teraz pytanie, czy większość właścicieli kin jest do tego powołana, aby za każdym razem trafnie ocenić psychologię i gust publiczności, względnie przewidzieć trafnie, jak obraz zostanie przyjęty przez publiczność.

Doświadczenie uczy, że są właściciele kin bywają bardzo często mylni i że rezultaty kasowe bywały nieraz zupełnie sprzeczne z wyrażoną poprzednio prognozą.

W wielu niemieckich, amerykańskich i angielskich miastach poddają wzbudziły nowocześni filmowe ocenie publiczności, co daje szerokie pole do bezpośredniej krytyki i jest dobrem kryterjum powodzenia lub niepowodzenia filmu. Ale i w tym wypadku bywają nadużycia, które z trudnością dają się ominąć. Uważam, że byłoby pożądanym aby na próbnym przedstawieniu filmowe, zapraszać przedstawicieli prasy krytyków pism codziennych i fachowych. Opinia mniemających krytyków ułatwiłaby z jednej strony znacznie zakwalifikowanie filmu, z drugiej zaś strony wpłynęłaby bardzo dodatnio na urobienie gustu i poczucia artystycznego tysięcy bywalców kinowych. Przed filmem stoją odtwórcy jeszcze niezliczone możliwości rozwoju; zdobywa coraz rozleglejsze dziedziny i wzbudza coraz to silniejsze zainteresowanie. Współczesny film nie powinien być li tylko rozrywką po pracy, lecz poważnym bodźcem umysłowym.

B. Seidenstein.

LUNA.

„Sen o szczęściu“.

Przepych, jasnający błysk brylantów, rozkosz życia, pełnia jego i kontrast przedziwny: skromne, szare życie baletniczki opróżnione uczuciem, co przyszło niespodziewanie jak sen jakiś — sen o szczęściu. Akcja obrazu rozgrywa się w środowisku, w którym książę brata się z oszustem.

Fabula filmu stoi na pograniczu kryminalistyki w jej najszlachetniejszej odmianie, a wytwornym dramatem salonowym.

Harry Liedtke i jego partnerka tworzą świetną parę, choć przyznać trzeba, że ulubieniec ekranu postarzał się nieco.

Pozostał mu jednak fobuzerski uśmiech i beztrudna swoboda, z jaką rozmawia, całuje lub gniewa się.

CASINO.

„Mężczyźni, którym nie wolno się żenić“.

W filmie tym zasadnicze błędy spoczywają w przydługim i prawdziwie amerykańskim dramacie. — Wadą tego scenariusza jest jego nieznośność, która widza nudzi.

Treść obrazu prosta i niewyszukana: artystka kabarelowa, dziewczę o dużej dozie serdecznego uczucia, styka się z chłopałkiem, który szaleje z początku, a później — nudzi się z nią poprostu. Na drodze życia zjawia się więc ktoś inny: mężczyzna, zimny napozór i wewnątrz trznie zrównoważony, który potrafi się przeciw otoczyć ciepłem i kłiwym uczuciem szczerze kochając, tego człowieka.

Wady scenariusza znikają częściowo pod wpływem świetnej Mac Murray, która jest niezrównaną. Posiada bowiem dużo wdzięku, miękkość kobiecości i słodyczy.

Smutek jej, śmiech nadosny i bolesne drgnięcie ust — wszystko jest naturalne, szczerze, proste, nieudane; jednym słowem życiowe.

Reżyseria bez zarzutu

GRAND KINO.

„Vindicta“.

Zagadnienie kazirodziej miłości zaprzętało zawsze umysły, powieściopisarzy i psychologów którzy zajmowali się dokładną analizą tego zjawiska. Z chwilą zwycięstwa i kolosalnego rozwoju 10 muzy, temat ten często wyszukiwany był przez reżyserów filmowych i autorów scenariuszów.

Demonstrowany obecnie w Grand Kino obraz jest właśnie analizą tego problemu i na tej analizie zbudowana została treść jego. Nieprawdopodobne i pełne romantyzmu uroku przygody, dziwne koleje życia, niebezpieczeństwa i duchowe zmagania zawarły się w dwóch seriach tego frapującego obrazu.

Na plan pierwszy, poza ciekawą treścią, wysuwa się opamowana i inteligentna gra jednego z wybitniejszych aktorów francuskich Pawła Biscot. Dał on się poznać publiczności kinowej w wspaniałym niemieckim w „Lumie” filmie „Parisette” gdzie rozwinął bardzo szeroka skalę i bogactwo swego mimicznego talentu. Jedną z cech jego fotograficznej twarzy jest właśnie doskonale drgnięcie mięśni twarzy, skurcz, który jest ledwo dostrzegalnym ruchem, a który przecież mówi wiele. Gra tego aktora pokrywa błędy i usterki filmu, który posiada kilka efektownych i niezłe wyreżyserowanych epizodów.

Jest w druku i w pierwszych miesiącach 1925 roku ukaże się (w języku polskim)

Wielki ilustrowany almanach przemysłu, handlu i finansów.

Almanach będzie zawierał szereg monografii i artykułów o przemyśle, handlu i finansach, biografie oraz fotografie żydowskich pionierów przemysłu i handlu, artykuły i notatki o większych firmach żydowskich w Polsce, spis fabrykantów i kupców podług branż oraz ważne informacje, niezbędne dla każdego kupca.

W almanachu umieszczone będą również ogłoszenia i reklamy.

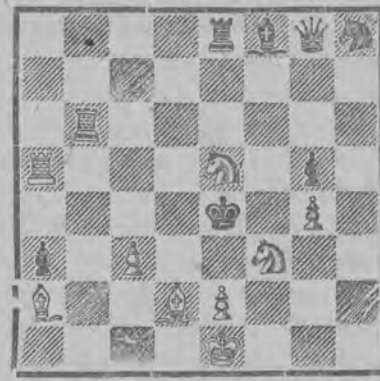
Adres: Lazar Kahan, Łódź, Nawroc 7. Tel. 24-43. 908-0

SZACHY

POD REDAKCJĄ D. DANUSZEWSKIEGO.

ZADANIE № 8.

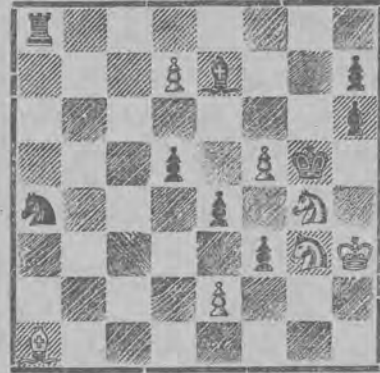
H. Johner.

Białe: Ke1; Wa5; Ga2, d2; Se5, f3; Pc3, e2, g4 (9).
Czarne: Ke4; Dg8; Wb6, e8; Sh8; Gf8; Pa3; g5 (8).
Mat w 2-ch posunięciach.

ZADANIE № 9.

D Przepiórka i R. Teichman.
(Bayer. Staatszeitung).

Białe: Kh3; Ga1; Sg3, g4; Pd7, e2, f5 (7).
Czarne: Kc5; Wa8; Sa4; Ge7; Pd5, e4, f3, h7, h6.
Mat w 4-ch posunięciach.

PARTJA № 20.

Hiszpańska.

Następująca konsultacyjna partja rozegrana została w Łodzi 23.XI. 1913 roku podczas pobytu w naszym mieście Ch. R. Capablanki. Przeciwno Capablance wystąpił w tej partji najlepsze ówczesne siły szachowe Łodzi na czele ze zmarłym mistrzem H. Salwe.

Białe: Capablanka.

Czarne: pp. Salwe, Rosenbaum, Goffesdiner, Goldfarb, Hirszbajn i Aronson.

1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Gf1—b5	a7—a6
4. Gb5—a4	Sg8—f6
5. 0—0	Sf6:e4
6. d2—d4	b7—b5
7. Ga4—b3	d7—d5
8. d4:e5	Gc8—e6
9. c2—c3	Gf8—e7 ¹⁾
10. Sb1—d2	Se4—c5
11. Gb3—c2	Ge6—g4
12. h2—h3	Gg4—h5
13. Wf1—e1	Gh5—g6 ²⁾
14. Sf3—d4	Sc6—d4
15. c3:d4	Sc5—e6
16. Sd2—b3!	Ge7—g5 ³⁾
17. g2—g3!	Gg5:c2
18. Wa1 : c1	0—0
19. f2—f4	Gg6:c2 ⁴⁾
20. Wc1:c2	g7—g6
21. Sb3—c5!	Wf8—e8
22. Dd1—d3	Se6:c5
23. Wc2:c5 ⁵⁾	Dd8—d7
24. g3—g4	c7—c6
25. We1—c1	Wa8—c8
26. Dd3—c3	We8:e6
27. Kgl—h2	Kg8—h8
28. Dc3—a2	Dd7—b7

29. Da3—g3	f7—f5 ⁶⁾
30. Dg3—f3	Db7—d7
31. Kh2—g3	Wc8—f8
32. Df3—a3 ⁷⁾	Wf8—a8
33. Da3:c3	Wa8—c8
34. Dc3—c2	Kf8—g8
35. Kg3—f3 ⁸⁾	f5:g4 [†]
36. h3:g4	Dd7—f7
37. Kf3—e3	Wc8—f8
38. Wc1—f1	Df7—d7
39. Dc2—g2	Dd7—e7 ⁹⁾
40. Wf1—c1	We6—f6
41. Wc1—f1	Kg8—h8
42. Dg2—c2	De7—e8
43. Dc2—h2	De8—e7
44. Wf1—f3	Wf6—e6
45. Ke3—f2	a6—a5
46. f4—f5	g6:f5
47. g4:f5	De7—g5 ¹⁰⁾
48. Dh2—f4 ¹¹⁾	Wf8:f5 ¹²⁾
49. Df4:f5	Dg5—d2 [†]
50. Kf2—f1	We6—g6 ¹³⁾
51. Df5—f8 [†]	Wg6—g8
52. Df8—f6 [†]	Wg8—g7
53. Wf3—g1	Czarne poddały się ¹⁴⁾

Uwagi: 1) To jest lepsze niż 9... Gc5, gdyż zostawia pole c5 dla skoczka.

2) Ruch Alapina — najlepszy w danej pozycji. Stabiej 13... d5—d4, gdyż na to białe mają dobrą odpowiedź. 14. Sd2—e4.

3) Ruch, który kosztuje partję, gdyż zostawia bardzo ważny punkt c5 w posiadaniu białych. Należało grać 16... 00 i na 17. Gc1—e3 c7—c5! i czarne miałyby nieźłą grę: 18. Sb5:c5 Ge7:c5 19. d4:c5, d5—d4 etc. Można było również od razu 16... c7—c5.

4) Groziło 20. f4—f5.

5) Przewaga białych jest widoczna. Mocna atakująca pozycja na skrzydle królewskim; słaby pionek c czarnych i posiadanie punktu c5 — klucza skrzydła Dama!

6) Czarne są zmuszone do tego ruchu, gdyż w przeciwnym razie nastąpiłoby f4—f5.

7) Groźąc 32. Wc5:b5:c6 (D. f8[†]).

8) Naturalnie nie 35. g4:f5, g6:f5 36. Dc2:f5, gdyż po We6—g6[†] czarne wygrywają Damę.

9) Broniąć się narazie przeciwko f4—f5 (Dg5[†]).

10) Na 47... De6 f7 decyduje 48 Dh2—h3 i wtedy koncepcje czarnych doznają fiasca wobec zdrowej taktyki wielkiego kubańczyka.

11) Naturalnie nie 48. f5:e6, gdyż Dg5—d2[†] 49. Kf2—g1 (49. Kf2—g3, Wf8—g8[†] i Dd2—h6[†]) Dd2—d1[†] i czarne wygrywają.

12) Akt desperacki, ale już nie było nic do stracenia.

13) Jeżeli 48... Dd2—d1[†], to 49 Kf1—g2, We6—g6[†] 50. Wf3 i wygrywają.

14) Na 53... Dd2—d1[†] następuje 54. Kf1—g2, Dd1—e2[†] 55. Df6—f2, De2—e4[†] 56. eDf2—f3.

Rozwiązanie zadań.

Zadanie Nr. 5 Józef Kwicala
Białe: kh3; Dd3; Wg4; Sc7, f4; Pc5 (6) Czarne: Ke5; Sd8; Ge8; c3; 8, e3, g7 (6) Mat w 2-ch.

1. Dd3. f1.

Zadanie Nr. 6 S. Loyd. Białe: Kc5; Dh1; Wg2; h3; Sf7; Gd2 (6) Czarne: Kell; Sh2; Gd1; Pe6, Mat w 2-ch.

1. Wh3—f3!

Rozwiązali pp. Roma Pilicerówna, Gustaw Mund, M. Danuszewski, T. G. Jankielowicz (oba zadania) A. Cytrynowski (Nr. 6) P. Edelszajn (Nr. 5).

LEKARZE KASOWI!

W niedzielę, dn. 21 grudnia r. b. o godz. 3 po poł. w Sali Techników przy ul. Andrzeja 3, odbędzie się

Walne Zebranie Lekarzy Kasowych.

z porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu z walnego zebrania z dn. 21/X b. r.
- 2) Sprawozdanie Zarządu z pertraktacji cennikowych za okres czasu od dn. 21/X do 21/XII.
- 3) Sprawa zawarcia umowy głównej.
- 4) Powzięcie uchwał.

Ze względu na niezmierną doniosłość spraw, punktualne przybycie wszystkich lekarzy Kasowych konieczne. 2600-1

Przedświadczeni walka o 13-tą pensję.

Łódź odzwyczajają się od tramwaji.

Konjunktury transportowe.

Strajk tramwajowy spowodował świetną konjunkturę dla właścicieli samochodów osobowych i ciężarowych. Ludzi, którzy chętnie płacą złotego za przejazd z Placu Wolności na Rynek Geyera, jest bardzo wiele, to też samochody pracują bez wytchnienia po kilka godzin dziennie przemierzając po niezliczone razy ul. Piotrkowską, zawsze szczerze nalożone pasażerami, a nierzadko przeladowane.

Obrotowy dzienny właścicieli tych samochodów są bardzo poważne. Przeciętnie samochód, który pomieścić może 6 osób, a po sześć osób wozi się nawet w małym Fordzie, zarabia od 8 rano do 8 wieczorem od 350 do 450 złotych brutto. Niektóre większe webikuty zarabiają nawet ponad 500 złotych. Licząc utrzymanie szofera, amortyzację gum i samochodu, oraz koszt benzyny i smarów, zysk netto wynosi przy takich obrotach od 200 do 300 złotych.

To też nie dziwnego, że na przemysł ten rzucił się niemal wszyscy posiadacze samochodów. Za złotego można przejechać się samochodem jakiegoś znanego kupca lub przemysłowca miejscowego, który bardzo często albo sam sięga przy kierowcy do niepoznania zamaskowany, albo przynajmniej na jednym z krańcowych punktów pilnie interesu i kontroluje wpływy szofera. — Ilni wynajmują poprostu swe samochody szoferom lub przedsiębiorcom za stałym czynszem dziennym od 200 złotych począwszy.

Jeden ze znanych łódzkich hurtowników w ostatnich dniach w ten sposób nieoczekiwanie zarobił na terminowe wykupienie kilku najpiękniejszych weksli, co niestety poprawiło jego opinie i kredyt.

Magistrackie samochody ciężarowe, przewożące za 20 groszy od osoby, zarabiają po 260 złotych netto w każdym dniu. Lawnik Bednarczyk nie posiada się z radości wobec tak nieoczekiwanych i obłędnych wpływów do kasy swego wydziału. Zapomniałszy o antagonizmach partyjnych wicepr. Groszkowski poczyna już umizgać się doń w nadziei, że uda się może coś z tej gotówki pożyczyć dla kasy miejskiej, która jest prerażliwie pusta, aczkolwiek lokal jest niepokojująco pełny niezaspokojonych wierzytelności. — Lawnik Bednarczyk ma jednak szerokie plany i gotówkę z interesu transportowego cięta skrzętnie. Wysztytuję nam za nie „pierzszoklasne“ ślizgawki we wszystkich parkach miejskich i wybuduje w parku Poniatowskiego Alpy dla saneczkarzy.

Strajk tramwajowy, jak widać, przyszedł w porę. Przemysłowcy podobno gotowi są iść nawet na poważne ustępstwa w komisji arbitrażowej, gdyż jeszcze kilka takich dni, a pokryją sobie wszystkie straty, jakie w tym roku ponieśli na fabrykacji towarów i noworoczne bilanse zamkną bez deficytu.

Częściowa likwidacja strajku w Zduńskiej Woli.

(p) Według informacji z zarządów miejscowych związków dotychczasowy strajk powszechny w przemyśle włóknistym w Zduńskiej Woli załamał się.

Szereg fabryk zgodziło się częściowo na warunki robotników, w innych zaś zmęczeni strajkiem robotnicy przystąpili do pracy na poprzednich warunkach.

Dozorcy się burzą.

(b) W Warszawie odbył się wiec zarządów związków klasowych dozorców domowych, na którym omawiano umowę zawartą przez chrześcijański związek.

Zjazd postanowił umowę tę jako krzywdzącą dozorców zerwać i wysłać delegację do ministra pracy.

Kontrola personelu Kasy chorych.

(b) Komisja administracyjno-prawna kasy chorych przystąpiła w myśl uchwały zarządu do badania akt personalnych urzędników kasy chorych w celu przesunięcia, względnie usunięcia nieodpowiednich pracowników.

Prawdopodobnie w najbliższych dniach uruchomione będą wszystkie fabryki.

Fabrykanci zarobią na gwiazdkę.

Nie tyle w fabrykach ile samochodami na Piotrkowskiej, Strajk tramwajowy stał się chronicznym.

W dniu wczorajszym na skutek interwencji okręgowej komisji zw. zawodowych odbyła się, zwolana przez p. wojewodę Garapichę konferencja w sprawie strajku pracowników tramwajowych.

W konferencji wzięli udział: wojewoda dr. Garapich, komisarz rządu p. Iżycki, inspektor pracy pan Wojtkiewicz i Wyrzykowski ze strony władz, ze strony dyrekcji K. E. Ł. dyr. Werner i wicedyrektor Ring.

Po dwugodzinnej konferencji p. wojewoda, jako przewodniczący obradom zaprosił sekretarza o. k. z. z. p. Łatkowski, oczekującego na zakończenie poufnej konferencji.

P. wojewoda oświadczył p. Łatkowskiemu iż konferencja nie dała żadnych pozytywnych rezultatów. Dyrekcja łódzkich kolei elektrycznych na żadne ustępstwa nie pójdzie i nie zamierza zwoływać żadnej konferencji z pracownikami. Strajkujący mogą każdej chwili przystąpić do pracy, lecz na dotychczasowych warunkach.

W poniedziałek, dnia 22 b. m., odbędzie się posiedzenie rady nadzorczej, zwolane specjalnie w sprawie strajku.

Dyrekcja nie przesądza stanowiska, jakie ewentualnie zajmie na tem posiedzeniu rada nadzorcza, lecz według opinii dyrekcji o jakichkolwiek ustępstwach nie może być mowy.

P. Łatkowski w odpowiedzi zwrócił się z prośbą do p. wojewody, by ten odniósł się do wyższych władz celem najszybszego zlikwidowania tak dokuczliwego dla całego miasta strajku.

Trzynasta pensja umarła, niech żyje pożyczka.

Na posiedzeniu w dniu 18 b. m. rada miejska postanowiła m. in. na wniosek magistratu, podać reasumptowi uchwałę swą z dnia 4-go grudnia r. b. w sprawie przyznania pracownikom miejskim t. zw. trzynastej pensji.

Jednocześnie powzięta została uchwała o przyznaniu wszystkim pracownikom zarządu miejskiego bezprocentowej pożyczki w wysokości pełnych jednomiesięcznych poborów, spłacanej w ciągu sześciu miesięcy, od 1 lipca 1925 roku począwszy.

W niedzielę sklepy otwarte!

(p) Komisariat rządu na m. Łódź podaje do wiadomości, iż w dniu 21 b. m., jako w ostatnią niedzielę przed świętami Bożego Narodzenia, sklepy mogą być otwarte od godziny 13-tej (pierwszej) do godz. 18-tej (szóstej) — zaś w dniu 24 b. m., t. j. w wigilję Bożego Narodzenia tylko do godziny 18-tej (szóstej).

Delegacja z posłanką Prausową na czele przyjęta została przez ministra Sokala, który obiecał unormować płace dozorców.

Równocześnie p. minister Sokal informował się co do położenia ekonomicznego dozorców domowych w Łodzi.

Między innymi okazało się, że sekretarz lecznicy pobiera mniejszą pensję, niż woźny. Prace komisji potrwać kilka tygodni i prowadzone będą podczas świąt.

Teoria a praktyka.

Na marginesie obrad Komisji arbitrażowej.

We wczorajszym naszym wydaniu zamieściliśmy sprawozdanie z obrad tygodniowego zebrań delegatów fabrycznych związku „Praca“, które głównie poświęcone było sprawie arbitrażu.

Referenci tej sprawy pp. Zubert i Kulczyński zapowiedzieli, że w razie jeśli wynik arbitrażu nie zadowolni robotników, to trzeba będzie przystąpić do nowej walki. Referenci z góry już wyrazili przekonanie, że walka ta będzie trudną i ciężką, gdyż rząd staje po stronie przemysłowców i t. p.

Zdaje nam się, że w interesie sprawy arbitrażu byłoby bardziej odpowiednim, gdyby pp. referenci złożyli oświadczenie, że wobec tego, iż równocześnie w Warszawie odbywają się posiedzenia komisji arbitrażowej, dyskusja na ten temat zostaje odroczone aż do zakończenia obrad.

Oświadczenie takie niewątpliwie przychylnie byłoby przyjęte przez zebrań delegatów, a ponadto stanowiłoby przekonujący dowód lojalności zarządu związku wobec komisji arbitrażowej i jej przewodniczącego.

Opinia, jaką wygłosili pp. referenci, nie oznacza bynajmniej votum niemości dla superarbitra, co jest tem dziwniejsze, że właśnie zwłazek „Praca“ pierwszy wyraził jednomyślną zgodę na arbitraż i na formułę rządową w sprawie tego arbitrażu.

Opinia ta jest tembardziej charakterystyczna, jeżeli się weźmie pod uwagę fakt, iż na jednym z pierwszych posiedzeń komisji arbitrażowej, jeden z jej członków, przedstawiciel robotników w imieniu pozostałych swych kolegów w komisji, złożył uroczyście oświadczenie, że w czasie trwania obrad związku zawodowe robotników przemysłu włókienniczego powstrzymają się od wyrażania opinii i podejmowania uchwał, dotyczących taktyki robotników po zakończeniu obrad komisji i ogłoszeniu orzeczenia.

Bezrobotni, których poliezyć nie można.

A może nie ma ich tak wielu, jak się mówi.

Od kilku miesięcy władze państwowe domagają się przy każdej sposobności o statystykę bezrobotnych pracowników biurowych.

Wprawdzie poszczególne stowa rzyśniania pracowników biurowych i handlowych przedstawiały niejednokrotnie dane, dotyczące bezrobocia w tych sferach, jednakowoż dane te były przeważnie do wolnie opracowane i nieczem nie udokumentowane.

Ostatnio urząd pośrednictwa pracy zażądał przedkładania sobie list rejestracyjnych bezrobotnych, którzy zgłaszają się do swych organizacji zawodowych w celu poszukiwania pracy.

Przez pewien czas organizacje pracowników handlowych i biurowych nadsyłały takie listy rejestracyjne, ponieważ jednak na tych listach figurowała zaledwie znikoma cyfra bezrobotnych, zaprzestali czynić to nadal i zwrócili się przez międzyzwiązkową komisję pracowniczą do państwowego urzędu pośrednictwa pracy z pismem, w którym twierdzą, że w dotychczasowy sposób rejestracji bezrobotnych przeprowadzić się nie da, gdyż rzadko który z nich zgłasza się do swej organizacji w celu zapisania się na listę poszukujących pracy. Natomiast międzyzwiązkowa komisja sądzi, że gdyby ogłoszonym zostało, iż bezrobotni otrzymają zapomogi o ile się zarejestrują, to niewątpliwie zgłosziliby się ich bardzo wielu i wtedy możnaby stwierdzić faktyczną ich ilość.

Komisje odwoławcze dla bezrobotnych.

(b) Zarząd obwodowy funduszu bezrobocia przystępuje do zorganizowania obwodowych komisji odwoławczych w myśl art. 32 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia z dnia 18 lipca r. b.

Zarząd zwrócił się do organizacji robotniczych, by wydelegowały do tych komisji swych przedstawicieli.

Z ramienia klasowych związków zawodowych zasiadać będzie w komisjach p. Antoni Napieralski.

Świetny stan finansowy magistratu m. Łodzi.

Ilustracje do poniżej zamieszczonych wywodów oglądać można na korytarzach magistratu i w poczekalni Kasy miejskiej.

W dniu 18 b. m. preliminarz budżetowy zarządu miejskiego na rok 1925 przesłany został do rady miejskiej. Wypada podkreślić, że czyta nie budżetu na rok 1925 rozpoczął magistrat dnia 26 listopada, ukończył zaś dnia 11 grudnia r. b., podczas gdy czytanie budżetu na rok 1924 rozpoczęte zostało przez magistrat dopiero dnia 9 lutego, ukończone zaś dnia 11 marca tegoż roku — Jak wynika z powyższego, preliminarz budżetowy zarządu miejskiego na rok 1925 rozpatrzone zostało o 3 miesiące wcześniej, niż to miało miejsce z preliminarzem na rok 1924.

Budżet miejski na r. 1925 zamknięty jest (wraz z wydziałem handlowym, kanalizacyjnym i wodociągów oraz gazownią miejską) cyfrą ogólną 25.147.133.31 zł. w wydatkach zwyczajnych i 25.345.586 zł. we

wpływach zwyczajnych oraz 12 mil 556 tys. 585 zł. w wydatkach nadzwyczajnych i 12.358.132.31 zł. we wpływach nadzwyczajnych.

W budżecie wydatków zwyczajnych na wydatki działu oświaty i kultury wypada 28 proc., zdrowotności publicznej 18,8, budownictwa 12,8, gospodarczego 13,3, opieki społecznej 12, proc.

(b) Międzyzwiązkowa komisja pracownicza zwróciła się do prezesa rady miejskiej dr. Fichny z prośbą o interwencję w sprawie niewypłacenia przez magistrat wyasygnowanej przez radę miejską sumy na doraźną pomoc dla pracowników umysłowych.

M. K. P. prosi o przyznienie się, by pozostała rata w kwocie 20 tys. zł. wypłacona została jeszcze przed świętami.

Wybory nowego Komitetu i Komisji rewizyjnej w polskiej YMCA.

Dnia 9 grudnia odbyło się walne zgromadzenie członków polskiej Y. M. C. A. w Łodzi, które powołało do prezydium: na przewodniczącego dr. A. Grohmana i na asesora S. Kopczyńskiego i L. Kuncęgo. Zgromadzenie członków przyjęło protokół poprzednich walnych zgromadzeń, sprawozdanie roczne z działalności polskiej Y. M. C. A. w Łodzi i sprawozdanie komisji rewizyjnej. Ze sprawozdań wynika, że w roku sprawozdawczym polska Y. M. C. A. uczyniła wielkie postępy, jak w dziedzinie materialnej: nowy wielki lokal przy ulicy Piotrkowskiej nr. 89, świetne powodzenie kampanji finansowej, lepszy stan wewnętrznych urządzeń i większa ilość uczestników oraz w dziedzinie ideowej ilość członków, poświęcających swój czas, zdolność i pieniądze dla dobra instytucji stale wzrasta.

Przez akklamację zostali wybrani do komisji rewizyjnej: inż. Bolesław Chojnowski, p. dyr. Ludwik Dziemiałkowski, p. dyr. Władysław Eckersdorf i Mieczysław Suligowski.

Do komitetu miejscowego zostało wybranych 15 osób, którzy na konstytucyjnym zebraniu komitetu dnia 16 grudnia powołali do prezydium na prezesa dr. Alfreda Grohmana, na I-go vice-prezesa

p. Bolesława Kotkowskiego, na II wiceprezesa p. Stanisława Olczaka, na sekretarza p. Władysława Wścieklicę i na skarbnika p. Tadeusza Szulborskiego.

Do poszczególnych podkomitetów wybrano następujących panów: finansowo-administracyjnego — Bolesława Kotkowskiego i Stanisława Bartczaka, naukowego — Czesława Bagińskiego i Marjana Kowalskiego, towarzysko-sportowego i prasowego — Oskara Szefera i Józefa Zalewskiego wychowania fizycznego — dr. Alfreda Grohmana i dr. Arkadiusza Goldberga, działu dla chłopców — Władysława Horbackiego i Stanisława Olczaka, szkoły samochodowej — Emila Gólkonta i Stanisława Kopczyńskiego oraz do komisji pracy społecznej — Bolesława Daberhuta.

Uchwalono od stycznia uruchomić kurs dla członków czynnych, który odbywać się będzie co wtorek.

Komitet miejscowy przyjął uchwałę rady krajowej, na podstawie której walne zgromadzenie delegatów odbędzie się w Łodzi dnia 1 i 2 lutego, na które przyjadą delegaci 18 organizacji miejscowych polskiej Y. M. C. A. w Polsce.

Nowemu komitetowi „Szczęść Boże“ w podjętej pracy!

Walka z falsyfikacją produktów spożywczych.

Od początku listopada r. b. do obecnej chwili dział sanitarny wydziału zdrowotności publicznej w związku ze zbliżającymi się świętami przeprowadza w sklepach z artykułami spożywczymi masowe rewizje. Wszelkie podejrzone artykuły są przesyłane do państwowego zakładu badania żywności, który po dokonaniu próby jakości nadesłanego produktu ewentualnie stwierdzeniu falsyfikatu kieruje odpowiedni protokół do sądu celem ukarania niesumiennej sprzedawców.

M. in. zwrócono się do sądu celem ukarania B. Karpińskiego (ul. Napiórkowskiego 27) za nieświeże

wędliny, A. Leduchońskiego (Przeddział 107) za nieświeże mięso mielone, M. Szulca (Przeddział 91) za szkodliwe dla zdrowia cukierki.

Próba soli rzeźkomo kuchennej, wziętej z piekarni S. Jarkiewiczza (Aleksandrowska 107) wykazała, iż jest to sól ze szkodliwymi domieszkami. Cukierki i czekoladki ze sklepu Fr. Kopla (Podrzeczna 8) pokryte były warstwą brudu.

W dniu 15 b. m. skonfiskowano 88 krążków zepsutej kiełbasy w masarni Michała Fronczaka (Gubernatorska 26). Wszystkie niezdadne do użytku produkty zostały przy pomocy policji zniszczone.

Z SALI ODCZYTOWEJ.

„Legion katoggi“—Tadeusz Wieniawa Długoszowski.

Legion katoggi W dwu tych wyrazach zawarta jest cała historia polskiego ruchu rewolucyjnego, historia pełna tragizmu i bohaterstwa. Szary, bezimienny legion nie wolników rzucony na bezkresne tundry syberyjskie za to tylko, że zdobył się na protest przeciw uciskowi cara — ten legion w umysłach współczesnych na zawsze pozostanie symbolem wielkiego poświęcenia i gorącego umiłowania wolności.

Temu to właśnie legionowi poświęcił swą prelekcję red. Długoszowski.

W pięknych słowach naszkicował on barwny obraz tej nie dawnej przeszłości, która w odczycie jego odtworzona została w formie osobistych niezwykle ciekawych wspomnień.

Talent narracyjny i wysoce rozwinięta spostrzegawczość prelegenta złożyły się na ciekawą i wytworną w formie całość.

Publiczność nagrodziła red. Długoszowskiego najzupełniej zasłużoną owacją.

Ant. W.

Odezwa inwalidów - żydów pod adresem posłów żydowskich.

My żydzi-inwalidzi nie możemy milczeć!

Otrzymałmy następującą odezwę z prośbą o przedrukowanie:

Na jednym z ostatnich posiedzeń komisji skarbowej przedstawiciel rządu zapowiedział, iż w najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie p. prezydenta Rzeczypospolitej o rewizji koncesji monopolowych, odebranie w przeciągu dwóch lat dotychczasowym posiadaczom i o nadaniu inwalidom wojennym.

Poseł Farbstein, krytykując powyższy projekt, wypowiedział się, że inwalidzi nie dorosli do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa handlowego, nie mówiąc już o handlu wyrobami monopolowymi, gdyż inwalidzi są przeważnie z zawodu szewcami, lub krawcami. Jednocześnie mówca napadł z pretensjami na p. dyrektora generalnej dyrekcji monopolów państwowych dr. Głowackiego, dla czego wydał pozwolenia inwalidom na prowadzenie handlu wyrobami monopolowymi, którzy chętnie chcą się ich pozbyć, gdyż nie wiedzą co z nimi począć.

Nadmieniamy, że do dnia dzisiejszego ani jeden inwalida nie zrzekł się dobrowolnie nadanej mu koncesji, a p. dr. Głowacki kierował się wyłącznie przy nadawaniu koncesji monopolowych art. 53 ustawy z dnia 18 marca 1921 r.

Pan poseł Wiślicki zaś zaproponował opodatkować starych koncesjonariuszy na rzecz inwalidów, aby skarb państwa nie poniósł strat spowodowanych obciążeniem budżetu państwowego na rzecz inwalidów.

Czcigodni Panowie! Dziękując za powyższe poronione pomysły i dotychczasową opiekę (?) nad nami żydami-inwalidami, pozwalamy sobie zapytać się Szanownych Panów, czy się dobrze orientują, akąd się wzięli inwalidzi wojenni i w jakich znajdują się warunkach.

Przypomnijcie sobie, Panowie, rok 1914, jak na rozkaz zaborców wyrwani zostaliśmy z rodzinnych pieleszy, by iść w bój przeciw braćiom z innych zaborów.

Wtedy nie było Was Panowie. Rodziny nasze przymierały głodem, a my traciłmy zdrowie, stawaliśmy się kalekami, a wielu z pośród nas pozostało na placu boju, by więcej nie wrócić do ognisk rodzinnych. Gdy my wracaliśmy kalekami, złamani moralnie i materialnie — z wiarą i nadzieją lepszej przyszłości do odrodzonej Rzeczypospolitej, nikt z was, Panowie, nie troszczył się o życie nasze.

A teraz cofnijmy się w rok 1918 — 1920 do odrodzonej już i zjednoczonej Rzeczypospolitej, kiedy dzięki ofiarom społeczeństwa, które dało swoich synów, ojców, mężów, żywciele — bez różnicy wyznania dla ratowania zagrożonej ziemi, na której żyjemy.

Poszliśmy zdrowi — wróciliśmy kalekami.

Zebrał się sejm ustawodawczy i dnia 18 marca 1921 roku uchwalił ustawę, na mocy której my, inwalidzi, bez różnicy wyznania, tworzymy jedną i tę samą rodzinę, dotkniętą jednym i tem samym niebezpieczeństwem, zorganizowani w związku inwalidów wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, walcząc o prawa i przywileje, przewidziane jedną i tą samą ustawą in-

walidzką, nie różniczkując wyznań. Przez cały czas milczeliście, nie racząc zaszczyścić swoją obecnością ani jednego posiedzenia komisji inwalidzkich, mających właśnie za zadanie opracowanie ustaw, o zabezpieczeniu i nam, żydom-inwalidom, słusznych i należnych nam praw.

Wogóle nie rozumiemy was, przedstawiciele społeczeństwa żydowskiego!

Kiedy w grudniu 1923 roku związek inwalidów wojennych, koło Łódź, urządziło jubileuszowe przyjęcie zorganizowania wydziału wojewódzkiego zw. inw. woj., był zaproszony między innymi i nasz przedstawiciel, p. senator dr. Braude, któremu jednocześnie z zaproszeniem został wręczony srebrny gwóźdź pamiątkowy, który miał być wbity do drzewa naszego sztandaru, lecz mimo nasze oczekiwanie szanowny pan nie raczył zaszczyścić nas swoją obecnością.

Dalecy jesteście od myśli, że szanowny pan senator przywłaszczył sobie ten gwóźdź z chęcią zysku, ale jesteśmy przekonani, że p. dr. Braude chociaż tem niezjawieniem się na naszą uroczystość podkreślił swoją ignorancję względem inwalidów wojennych, a wszczęł gołębność nas — żydów.

Gdzieżście wy byli wtedy Panowie, przedstawiciele nasi? Coście wy wtedy robili?

Kiedy po długich i ciężkich walkach zbliżyliśmy się do momentu zrealizowania obietnic, t. j. do zrealizowania martwej prawie po dzień dzisiejszy ustawy inwalidzkiej, to dopiero wtedy, mówmy szczerze, gdy zaczęło chodzić o kieszenie wasze, a właściwie waszych mocodawców, dopiero wtedy stawiliście się, jak jeden mąż, i poci? Poci? żeby stanąć nam kością w gardle!

Nie, Panowie Posłowie, przedstawiciele nasi!

Dziś do obrony naszych inwalidzkich praw, was nie potrzebujemy.

Zajdźcie na chwilę z drogi, po której, krocząc, prowadzeni jesteście interesami waszych mocodawców, a nie waszemi sumieniami.

Ta droga nie jest właściwa, aczkolwiek wy myślicie może, że nas bronicie, — grubo się mylicie, — Wy nas nie bronicie, wy nam szkodziście.

Reasumując powyższe, wzywamy was przedstawiciele nasi stanowczo i grzecznie do zaprzestania tych szykan względem nas, gdyż wy nie macie prawa zapomnieć, że w byłej Kongresówce jest od 20 do 25 proc., a w byłej Galicji od 25 do 30 proc. inwalidów-żydów (na ogólną ilość inwalidów w Rzeczypospolitej), którzy chcą być pożytecznymi obywatelami, a nie żebrakami, jak proponuje p. poseł Wiślicki.

Panowie przedstawiciele nasi! Podaćcie nam, inwalidom-żydom, rękę do zgody i do pomocy w walce o byt i warsztat pracy.

W imieniu żydów-inwalidów m. Łódź.

Podpisy: Szymon Bornsztajn, Aleksander Gurland, Zygmunt Grinszpan.

Łódź, dnia 16 grudnia 1924 roku.

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat państwowego Instytutu meteorologicznego.

Pochmurno, na północy kraju miejscami mgła, deszcze, temperatura w pobliżu zera, słabe wiatry zachodnie.

Najnowsze przekleństwo.

Od kilku dni obowiązuje w i odz najnowsze przekleństwo:

„Bodaj ci przyszło w magistracie inkasować należyłość“.

Życzenie to ukart zostało w sferach pracowników i dostawców miejskich, a na korytarzach magistrackich doszło już do czynnych rozpraw na tle tego życzenia.

Osobiste.

P. Zenon Kon w dniu wczorajszym opuścił stanowisko dyrektora Banku kupieckiego, które od wielu lat piastował w Łodzi, a następnie w Warszawie.

Kursy świąteczne W. W. P.

W okresie świątecznym od 28 grudnia do 3 stycznia odbywają się na wolnej wszechnicy polskiej wykłady i polkazy p. n. „Pierwsze kursy świąteczne“.

W celu ułatwienia osobom zamiejscowym możliwości korzystania z „Kursów“ zapisy dodatkowe będą przyjmowane w dniu 22 grudnia i 27 grudnia w sekretariacie wolnej wszechnicy polskiej (Śniadeckich 8 w godz. 9—13). Osoby, które się za piątą listownie, proszone są o podjęcie w tymże czasie (ewent. w nie dziele od godz. 9.30—10.30 rano) kart wstępu.

Kursy rozpoczynają się w niedzielę 28 grudnia wykładem wstępnym prof. R. Mińkiewicza „O dogmatyzmie w nauce“ (godz. 10 r.), oraz wykładem prof. L. Zaręckiego „Podstawy psychologiczne szkoły nowego typu“ (godz. 12).

Banki wynagradzają niejednostajnie.

W dniu wczorajszym wypłacono 13-stą pensję pracownikom Banku dla Handlu i przemysłu, wobec czego o strajku niema już mowy.

W innych bankach również wypłacono pewną renumerację, natomiast Bank Handlowy w Łodzi nie przyznał żadnej gwiazdki swym pracownikom, wywołując wśród nich wielkie rozgorzczenie.

Ambulatorjum przy ul. Suwalskiej.

W związku z notatkami prasy o rzekomej dezorganizacji ambulatorjum przy ul. Suwalskiej nr. 1, oddział prasowy magistratu informuje że — pomimo trwającego strajku tramwajowego — sprawa przyjęcia jest w tem ambulatorjum najzupełniej uregulowana i zgłaszający się chorzy bez pomocy lekarskiej nie pozostają.

Z miejskiego zakładu kąpielowego.

W I miejskim zakładzie kąpielowym przy zbiegu ulic Nawrot i Wodnej, pobierane są następujące opłaty:

a) za wannę I klasy zł. 1, b) za wannę II klasy 75 gr., c) za łaźnię lub natrysk 25 gr.

Zakład czynny jest od godz. 8.30 rano do godziny 8.30 wiecz., w dnię zaś przedświąteczne do godz. 10.30 wiecz.

Nowe wydawnictwo pedagogiczne.

Komisja pedagogiczna ministerstwa W. R. i O. P. powołała do istnienia komitet redakcyjny wydawnictwa „Biblioteka klasycznej pedagogiki“, pod przewodnictwem prof. Ignacego Myślickiego. Zadaniem komitetu jest wydawanie dzieł klasycznej pedagogiki w przekładzie polskim. W przygotowaniu są prace klasy pism Russa, Herbartha, Komeńskiego i innych. Komitet przyjmuje zgłoszenia, zamierzających podać się przekładu, pod adresem przewodniczącego: Warszawa, Piękna 47-a.

Nr. 51 „Wiadomości Literackich“

przynosił wywiad ze Stefanem Żeromskim, artykuł Adolfa Nowaczyńskiego „Mój pogrzeb“, wspominki historyczne „Z dzieł „Gazety Warszawskiej“, wywiad z rzeźbiarzem Bourdelle, studium I. Krzywickiej o Welsie, utopiszcze i St. Schoyera o Gandhim uwagi o współczesnej poezji greckiej, fragmenty nowych książek W. Husarskiego i J. Paradowskiego charakterystykę powieści Gjelberupa przez J. N. Millera, recenzje z literatury klasycznej I. Wieniewskiego i J. Rościszewskiego, sprawozdania z kina, muzyki i plastyki, przegląd prasy, oraz szereg fotografii z przedstawienia „Świętej Joanny“ w Teatrze Polskim. Numer zawiera 8 stron.

W niedzielę, dnia 21 b. m. jako w pierwszą rocznicę śmierci

b. p. Markusa Lewinzona

odbędzie się punktualnie o godz. 10¹/₂ rano w Synagodze Domu Starców fund. małż. Konsztatów nabożeństwo żałobne, na które zaprasza krewnych i przyjaciół zmarłego oraz członków Łódz. Żyd. Tow. Opieki nad Starcami

ZARZĄD.

Teatr i muzyka.

Teatr miejski.

Dzisiaj, po południu dla młodzieży szkolnej o godzinie 4-tej przeplekty „Świerszcz za kominem“, przerobiony z genialnej powieści Dickensa.

Wieczorem o godzinie 8.45 „Zmarła pani Hamelbeima“, które na dotychczasowych przedstawieniach odniosły rekordy śmiechu. Powodzenia, jakie sobie ta sztuka zdobyła pod względem ilości widzów, równa się chyba tylko „Gałganowi“.

Wskazaniem jest zaopatrzyć się wcześniej w bilety.

W poniedziałek premiera dla T. U. R. „Gruba ryba“.

Najbliższe koncerty.

Spełniając życzenie licznych sympatyków Ł. O. F., domagających się kontynuowania sezonu, zarząd Ł. O. F. zdecydował się urządzić w roku bieżącym jeszcze dwa koncerty, z których jeden, pod dyktando świetnego kapelmistrza Hermana Abendrotha odbędzie się w nadchodzący wtorek dnia 23 b. m. — Udział solistyczny weźmie znakomity pianista polski Józef Smidowicz, który odegra z tow. ork. koncert d-mo'ri Brahmsa. Dyr. Abendroth poprowadzi Concerto grosso Vivaldiego, oraz symfonię V Beethovena.

Natomiast dalsza działalność Ł. O. F. w II połowie sezonu, wobec wyczerpania środków pieniężnych i zbyt słabego poparcia ze strony społeczeństwa łódzkiego zostanie najprawdopodobniej zupełnie zawieszona.

Poranek symfoniczny (łudowy), pod dyrekcją Teodora Rydera i z udziałem wybitnej pianistki Janiny Rozenberżanki odbędzie się w niedzielę dnia 21 b. m. o godzinie 12 w południe. W programie utwory Wagnera i Czajkowskiego.

Poranek gwiazdkowy.

Dbając o godziwą rozrywkę dla najmłodszego pokolenia, dyrekcja teatru kontynuując serię rozpoczętych poranków dla dzieci, urządziła w niedzielę dn. 21 grudnia znów „Gwiazdkowy poranek“ z częściowo zmienionym i specjalnie dobranym świątecznym programem, w skład którego wchodzi prócz powtórzenia „Lalki“ — „Szopka krakowska“, urozmaicona śpiewami i tańcami. Konkurs deklamacyjny, który ostatnio dot pole popisu i możność zdobycia nagród tytułu najmłodszym pretendantom do słabego kunsztu deklamacyjnego i tym razem stanowić będzie niewątpliwie „clou“ programu.

Pierwsza sprawa komunistyczna w sądzie wojskowym.

(p) W połowie stycznia roku przyszłego odbędzie się pod przewodnictwem mjr. Gralewskiego rozprawa przeciw żołnierzowi, oskarżonemu o przynależność do

partii komunistycznej i szerzenie propagandy.

Sledztwo zostało już ukończone. Sprawa zapowiada się nader interesująco.

Akcjonariusze przed sądem.

(b) Onegdaj w sądzie okręgowym przy drzwiach zamkniętych rozpatrywana była sprawa przeciwko Jakubowi Klepiszowi (Wesoła 8), któremu akt oskarżenia zarzucał czerpanie dochodów z nierządu, uprawianego przez Chanę Budrę.

Pozatem oskarżony był „akcjonariuszem“ domu rozpusty w mieszkaniu Jachety Bornstein, kochanki swej, zam. przy Al. Kościuszki nr. 37.

Po wysłuchaniu stron sąd skazał Klepisz na 4 miesiące więzienia.

Wydawanie zezwoleń na radio stacje odbiorcze.

(b) Z dniem dzisiejszym główny urząd telegraficzny (Przejazd 38) rozpoczyna wydawanie upoważnień na prawo zakupu i założenia prywatnych radio-stacji odbiorczych.

Petenci ubiegający się o upoważnienie muszą zgłosić się osobiście w urzędzie telegraficznym

Wróg Grossa.

25-letni Emil Gross z zawodu robotnik (Włodzimierska 44) został napadnięty przez nieznanego osobnika w bramie przy ulicy Gązowej 5 i dotkliwie pobity tępem narzędziem.

Odczyt Czerwonego Krzyża.

W nadchodzącą niedzielę dnia 21 b. m. o godzinie 12.30 w południe w sali polskiej Y. M. C. A. dr. Smoleński wygłosi odczyt na temat: „Hygiena życia codziennego“.

Wejście na odczyt bezpłatne.

Z cyrku.

Dzisiaj w cyrku Cieskiego dwa wielkie przedstawienia świąteczne: pierwsze o godzinie 4-tej po południu, drugie o godzinie 8.45 wieczór. Oba spektakle o pełnym urozmaiconym programie. Na afiszu produkcje słacza Breithar, da, hincusa Ben Haidzi, sztuki magiczne Tuskalaha, popisy Frikko i Amorsa w naszym repertuarze i t. d.

Lecznica

dla przychodzących chorych i Instytut Roentgenowski przy ul. Zgierskiej 17. tel. 16-33.

- Dr. Rakowski
- Dr. Goldstein-Polak
- Dr. Różaner
- Dr. Justman
- Dr. Rozenewajg
- Dr. Papierny
- Dr. Kanfor
- Dr. Weinberg
- Dr. Stupel

Zastrzyki — Masaż — Elektryzacja. Szczepienie espy. Przy leczeniu utworzony został Instytut Roentgenowski dla prześwietlania i zdjęć. Lampa kwarcowa. Elektryczne inhalatorium. Wszelkie analizy (krew, mocz i piwocin). - Wstąpić do domu. 148-4

Porada Zł. 3

Na nadchodzące święta

po cenach znacznie niższych:

- DIWANY
- FIRANKI
- DIWANIKI
- KAPY PLUSZOWE
- LINOLEUM

poleca w wielkim wyborze

J. Rotenberg

Nowomiejska № 21 (sklep rogowy) 12339.8

Walne zebranie oficerów rezerwy.

W niedzielę dnia 21 grudnia b. r. o godzinie 11 w sali kasyna garnizonowego (Al. Kościuszki 4) odbędzie się przy współudziale przedstawicieli DOK. IV ogólne zebranie związku oficerów rezerwy woj. łódzkiego. Ze względu na konieczność skoordynowania pracy przy szkoleniu wojskowym rezerw, każdy oficer rezerwy powinien przybyć na to zebranie.

W porządku dziennym znajdują się sprawozdania zarządu, sprawozdania delegatów ze zjazdu w Poznaniu, wybór zarządu i dyskusja ogólna na temat prac organizacyjnych związku.

Biłstzinał w magistracie

W związku z listem p. prezesa stow. techników, umieszczonym w dziennikach wczorajszych, w sprawie zorganizowania w Poznaniu odczytów o przemysłe łódzkim, magistrat m. Łódź zmuszony jest ponownie stwierdzić, że do dnia dzisiejszego odpowiedzi i wspomnianego sbowarzystwienia w kwestji wyboru prelegentów nie otrzymał.

Czytajcie
„Kurjer Wieczorny“

Bankructwa w Anglii

(—) W drugim tygodniu grudnia ogłoszono angielskie ministerstwo handlu wykaz upadłości w Anglii za rok 1923. Wykazy te publikowane są zawsze z takim opóźnieniem, rzekomo dlatego, że bardzo wiele czasu potrzeba na zebranie potrzebnych ścisłych danych statystycznych. Mimo opóźnienia wykazy te są jednak bardzo interesujące i żywo zajmują opinie sier gospodarzy.

Według ostatniego wykazu w roku 1923 liczba upadłości jest większą od cyfry z roku 1922, a mianowicie podniosła się z 4733 na 5047. Natomiast ogólna suma zobowiązań nie pokrytych spadła z 24.918.000 na 16.300.000 funtów. A zatem więcej upadłości, a mniej strat. Cyfra strat jest jednak w porównaniu z latami przedwojennymi bardzo wielką. W roku 1913 wynosiła ogólna cyfra strat upadłościowych zaledwie 8 milionów funtów i w latach poprzednich rzadko tylko przekraczała tę granicę.

Upadłości w małej tylko części przypisać należy złym koniunkturą gospodarczym. Przeważną ich

większość, to upadłości oszukańcze, przeciw którym ostatnio stosuje się wyjątkowe środki. Codziennie niemal czyta się o ostrych wyrokach na kupców upadłych, którzy z upadłości nie mogli dość jasno się wytłumażyć. Jednak bardzo często nadmienia się przy tej sposobności, że „znowu chodzi w tym wypadku o cudzoziemca”.

Na ogół jednak lwią część sumy zobowiązań upadłościowych przypada na firmy i kupców angielskich. Cudzoziemcy jeśli doprowadzają do oszukańczej upadłości, to na ogół drobni handlarze, którzy stracił wielkich nikomu jeszcze nie przypiszyli.

Częste zwłaszcza są wypadki upadłości w branży konfekcyjnej i manufakturowej. — W hurtownym handlu konfekcyjnym zbankrutowało w ostatnich 4 latach 185 firm w czem 80 firm w Londynie, 33 w okręgu manchesterskim, 24 w Leeds, a reszta rozszana po całym kraju. 185 wielkich firm konfekcyjnych w 4-leciu, to jedno wielkie bankructwo na tydzień.

Podniesienie kwoty walutowej na wywóz dla zwiedzających Targi Gdańskie.

Departament kredytowy ministerstwa skarbu zezwolił jadącym na Gdańskie Targi październikowe legitymujący się wykazem targów, na przewiezienie zł. 1500 do Gdańska bez specjalnego zezwolenia. Zarząd Targów Gdańskich zwrócił się ponownie do ministerstwa skarbu z prośbą o podobne ułatwienie dla jadących na targi wiosenne i

otrzymał telefoniczne zawiadomienie departamentu kredytowego, wyrażające zgodę ministerstwa na przewiezienie zł. 1500 bez specjalnego zezwolenia, dla osób posiadających wykaz targów. Wykazy udziału w targach wydawać będą w styczniu przedstawicielstwa Gdańskich Targów w Polsce.

Udział Rosji w gdańskich targach międzynarodowych.

Według wiadomości z Moskwy, wymagających urzędowego potwierdzenia, weźmi udział w Tar-

gach Gdańskich również „Gostorg” rosyjski.

Rynek pieniężny.

Warszawska giełda urzędowa.

WARSZAWA, 19-go grudnia (Pat). Na dzisiejszej giełdzie urzędowej notowane były następujące:

Dolary	5,185
CZEKI.	
Belgia	25,75
Holandja	209,90
Londyn	24,46
N. York	5,185
Paryż	27,90
Praga	15,75
Wiedeń	—
Włochy	22,25
Szwajcaria	—
Miljonówka	0,86
8 proc. pożyczka złota	6,70
Pożyczka dolarowa	3,49
4 i pół proc. listy zastawne ziemskie	21,80
5 pr. obl. m. Warszawy przedwojenne	17,25
4 i pół proc. obl. m. Warszawy przedwojenne	14,10
10 proc. pożyczka kolejowa	8,40
8 proc. listy zastawne ziemskie za 1 dolar wartości nominalnej	4,50

Giełda akcyjna.

Bank Dyskontowy	5.10—5.05—5.15
Bank Handlowy	4.95—5
Bank dla Handlu i Przem.	1
Bank Kredytowy	0.22
Bank Zachodni	1.60
Bank Zi. Ziem. Pols.	1.60
Zgierz	1.35—1.25—1.35
Elekt. Dabrow.	1.25
Sila i Światło	0.49
Chodorów	4.60
Czersk	0.50
Częstocice	2.05—2
Cukier	3.22—3.15
Firley	0.27—0.28
Wysoka	3—2.85
Węzleł (1 i 2)	2.50—2.63—2.60 (3 i 4)
	2.65—3—2.70
Cegielski	0.53
Fitzner	4
Lilpop	0.66—0.64—0.65
Modrzejów	4—3.92—3.95
Norbörn	0.73—0.72
Ostrowieckie	6.30—6.55—6.40
Parowozy	0.31
Rudzki	1.08—1.09—1.08
Starachowice	2—1.95—1.97
Ursus	1.25—1.20—1.25
Zieleniewski	9.50
Zawlercie	19.50
Zyrardów II em.	11.37—11.46—11.40
Borkowski	0.93—0.95
Ćmielów	0.60
Haberbusch	4.60—4.65
Kłucze	0.32
Pustelnik	1.25
Spirytus	2.60—2.65, VI em. 2.55

Notowania giełdowe w Paryżu.

PARYŻ, 19-go grudnia. (Pat)—Zamknięcie giełdy.

Londyn	87.57
N. Jork	18.50
Belgia	92.90
Szwajcaria	359.50
Hiszpanja	258.50
Włochy	78.80
Węgry	26.25
Rumunia	9.40
Holandja	749.—
Praga	56.50

Notowania złotego.

W dniu 19-go grudnia 1924 r.

New-York	19.25
Paryż	361.—
Zurych	99.50
Ryga	100.—
Praga	655.—
Londyn	24.42
Wiedeń czecki	15,920—15,720
„ banku.	15,550—15,690

Skład fortepianów i pianin S. Chodkowskiego

Skład fortepianów i pianin S. Chodkowskiego Sienkiewicza 25, I piętro. Instrumenty: Arnolda Fibigera (reprezentacja) Wolkenhauera (reprezentacja) Renischa, Stingla (Wiedeń) reprezentacja, Irmiera, Zimmermana i innych poleca po cenach niskich na dogodnych warunkach

Kwestje gospodarcze w radzie ministrów.

Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 17 grudnia powzięła między innymi uchwały o projekcie ustawy o monopolu wyrobu zapalek i opodatkowaniu zapalniczek, projekcie rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej o rewizji uprawnień (koncesji) na sprzedaż przedmiotów, objętych monopolem skarbowym, o projekcie ustawy o ratyfikacji konwencji międzynarodowej dotyczącej uproszczenia formalności celnych, dwa rozporządzenia o przedłużeniu terminów wekslowych w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie, o przedłużeniu mocy obowiązującej

przepisów o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej o uzupelnieniu rozporządzenia z 17 marca 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań skarbu państwa z tytułu pożyczek państwowych oraz ich konwersji, rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej o zaciągnięciu przez skarbu państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczki w kwocie 25 milionów złotych w proc. obligacjach.

Podwyższenie kapitału zakładowego banku gospodarstwa krajowego.

Zgodnie z uchwałą rady ministrów w tych dniach ukaże się rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej o podwyższeniu kapitału zakładowego Banku gospodarstwa krajowego. Rozporządzenie to jest wzorowane na uchwalonej przez sejm w roku 1923 ustawie w sprawie podwyższenia kapitału za

kładowego Banku krajowego na 12 miliardów mkp. — W celu przeprowadzenia tej sprawy skarbu państwa zaciągnie w Banku gospodarstwa krajowego pożyczkę na lat 20 w nowej serii obligacji tego banku i otrzymaną kwotę przekaże bankowi jako dotację na podwyższenie kapitału.

O zmianę polityki kredytowej w P. K. O.

P. premier Grabski odbył wczoraj konferencję z prezesem P. K. O. p. Lindem oraz z członkami rady zawiadowczej P. K. O. pp. Zdziechowskim i Gruszką w sprawie rozszerzenia działalności kredytowej P. K. O.

Dotychczasowa działalność kredytowa P. K. O. zaspakajała w przeważnej mierze wymagania państwa, w mniejszym zaś stopniu u-

względniała potrzeby gospodarcze społeczeństwa. Celem konferencji było uzyskanie zgody premiera na wykreślenie nowej linii kredytowej P. K. O. Odpowiedni plan rozszerzenia akcji kredytowej w kierunku intensywniejszej współpracy na tem polu z zadaniami gospodarczymi społeczeństwa został przedstawiony premierowi przez prezesa P. K. O.

Notowania giełdowe w Londynie.

LONDYN, 19 grudnia (Pat)—Zamknięcie giełdy.

N. Jork	471.06
Francja	87.22.50
Belgia	94.22.5
Włochy	110.35
Hiszpanja	35.67.50
Holandja	11.55.50
Portugalia	2.40
Szwajcaria	24.50.50
Danja	26.64.50
Norwegia	31.09

Urzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 19-go grudnia (Pat). Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej notowano w gdańskich:

100 złotych polskich	102,99—103,71
100 marek rentowych	127,555—128,195
Czek na Londyn	25,19,25

Telegraficzna wypłata na:

N. Jork	534,61—557,20
Zurych	168,59—164,11
Warszawę	102,49—103,01
Berlin	127,281—127,910
Paryż	28,75—28,99

„BIP“ wszystko widzi „BIP“ wszystko słyszy
Kupcy, Przemysłowcy, Lekarze i inni,
wszyscy jak

Jeden mąż

wiedzą że tylko reklama, zamieszczona w gazetach przez Biuro Informacji Prasowych

Cieszy się

niezwykłym powodzeniem.
Ceny ściśle redakcyjne.
Nekrologi, bilanse, ogłoszenia.
Uwaga!
Biuro Informacji Prasowych „BIP”
Łódź, Cegielniana 40, tel. 20-62. 239-1

KLINIKA

Tel. 13-57. 10 OGRODOWA 10 Tel. 13-57.
Położniczo-Ginekologiczna. Chirurgiczna.
Dr. med. Szariota Eigerowa Dr. med. Michał Kantor
Dr. Reitler-Kurjańska (Godziny przyjęć od 1—2-ej).
Dr. med. Juljusz Baum
AMBULATORJUM
Dr. Reitler-Kurjańska — choroby kobiece 11 — 12
Dr. med. Szariota Eigerowa „ „ 1 — 2
Dr. med. Juljusz Baum „ „ 5 — 6
Informacje od 5-ej do 7-ej.

POLECA SIĘ!! Na nadchodzące święta najlepiej oczyszczane i znane ze swej dobroci

Wódki i Likieri
Refinerji Zdz. hr. Tarnowskiego
w Dzikowie. 596—1

Dostać można w handlach win i wódek i restauracjach.

SZKOŁA SZOFERÓW

POLSKIEJ Y. M. C. A. Al. Kościuszki 68
zawiadania o otwarciu nowych kursów
Zawodowych 9, 6 i 3 miesięcznych
Amatorskiego 1 miesięcznego
Specjalny Kurs dla Pań jedno-miesięczny.
Dla powyższych kursów został sprowadzony 6-cio cylindrowy „Buick”.
Zapisy przyjmuje i informacji udziela kancelarja szkoły codziennie od 10—1 i 5—8 lub telefonicznie 22-90. 86—1

Na Gwiazdkę!

Koniki dziecinne, torebki damskie, portfele, portmonetki, przybory podróżne itd.
S. SKARZYNSKI
Piotrkowska 133. 93-2

zgubiono teke

Uczciwego znalazcę uprzejmie proszę o zwrot powyższej teki za wynagrodzeniem na ul. Kamienna Nr. 16 lub Kątną 10, dla A. Piskowskiego. 94-1

Okazja

Przedświąteczna!!!
Od poniedziałku, 15-go, do soboty b. m. włącznie

Wyprzedaż starych Win i Likierów

po niebywale niskich cenach
Teodor WAGNER
Piotrkowska Nr. 101
Tel 5-01. — — — Tel 5-91
Rok założenia 1901.
12426—5—1

Ostatnie 3 dni! — Wielka wyprzedaż gwiazdkowa.

Zamknięcie w poniedziałek, dn. 22 b. m. o g. 8.30, z powodu zupełnej likwidacji

Wystawy Dywanów Orientalnych

Ceny zniżone o 30% — Kredyt 3 miesięczny

12606—1

Otwarte codz. nie wyłączając niedziel i świąt od godz. 10-ej rano do 8-ej wiecz.

Grand-Hotel Wejście przez pokój 106.

„Teatr SCALA“
— Dyr. S. KUPERMAN —
— Kier. A. KOMPANIEJEC. —

Występy
najznakomitszej
subretki
żydowskiej

Klary Young

DZIS,
8.30 w.

„Sprzedawczyni papierosów“
Muzykalna komedia w 3-oh aktach
w roli tytułowej **KLARA YOUNG**

—Sala Filharmonji—

2-gi Wielki Koncert Znakomitego Zyd. Spiewaka Operowego.

JÓZEFA WINOGRADOWA

(zupełnie nowy program). Udział biorą. **RUTH RENE** (sopran), przy fortep. **Jakób HIRSZFELD.**

Bilety w cenie od zł. 2 do 8 sprzedaje Kasa Filharmonji.

Dziś dnia 20-go b. m. Dziś o g. 8.30 wiecz. Dziś

Staraniem **INSTYTUTU SPOŁECZNEGO** utrzymującego od lat 10 **Szkołę Nauk Politycznych w Warszawie** powstaje w Łodzi

Wyższa Szkoła Nauk Społecznych i Ekonomicznych

z wydziałami: I społeczno-administracyjnym i II finansowo-ekonomicznym. **ZADANIA SZKOŁY** polegają na dostarczaniu wyższego wykształcenia specjalnego osobom już pracującym, bądź też przygotowującym się do pracy w instytucjach państwowych, komunalnych, społecznych, finansowych, handlowych, przemysłowych i ubezpieczeniowych oraz na krzewieniu wiedzy społeczno-ekonomicznej wogóle

KURS NAUK DWULETNI (4 semestry)
Wykłady między 6 a 10 wieczorem. Opłata 150 zł. za semestr.

Jako słuchacze rzeczywisti przyjmowane są osoby obojga płci, posiadające świadectwo dojrzałości.

W poczet **nadzwyczajnych** osoby starsze, zajmujące samodzielne stanowiska w instytucjach państwowych, społecznych i gospodarczych.

INFORMACJE I ZAPISY w sekretarjacie szkoły (Gmach szkoły Zgromadzenia Kupców (Narutowicza 68) codziennie od 6-ej do 7-ej wieczorem tylko do dnia 20 grudnia.

Początek wykładów po Nowym Roku. 12562—2

Niebywała okazja!

Najtańszy podarunek na gwiazdkę tylko za 1 złoty!!!

możesz nabyć w czasie od 20-24 grudnia r. b. na ulicach naszego miasta w formie

„Pudełka Szczęścia“

na rzecz Harcerstwa Polskiego w Łodzi.

W każdym pudełku znajdziesz około 100 gr. wyborowej czekolady łącznie z piernikami oraz w co piątym bon na cenne niespodzianki w postaci: maszyny do szycia, złotych i srebrnych zegarków, biżuterji i galanterji, platerów, towaru, kosmetyki, pakiet ze słodyczami i wiele innych niespodzianek gwiazdkowych.

Cena „PUDEŁKA SZCZĘŚCIA“ tylko 1 złoty!

studentka z długą goletnią praktyką pedagogiczną udziela lekcji w zakresie 8-ii klas. Oferty do „Głosu“ sub „A B.“ 95-2-n

Piecyki i kucharki karłowate szamoty
B-cia Koźmińska
Główna 51.

Kupno i sprzedaż przeczka, powóz, karetki, towary bryka, rowagi, resorki, wózki resorowe ręczne sprzedam Kilińskiego 32, Dembowska. 47 k-5

maszyna do pisania „Adler“ tanio do sprzedania Taszycki, Piotrkowska 90. 82 1-k

najlepsze maszyny do szycia na raty sprzedaje Rosen, Piotrkowska 81. 49-6-k

przejmnie do sprzedania 2 łózka z materacami szata, stół, krzesła, komoda, Piotrkowska 115, m. 13. 592-1-k

przedam maszynę i otomanę. Kruca 4 m. 18. 568-2 k

przedam kreuens, stół, krzesła, tremo, szafę, bielizniarkę, otomanę, łózkę, Piotrkowska 189-9 355-6-k

23) tanię poleca 23) fabryczny skł. d. swetrów, Zielona 11. 12109-9-k

Posady i prace.
Poszukiwane

szukuję człowiek z 15-cio kl. wyksz. znajomością buchalterji roczną praktyką w fabryce poszukuję jakiejkolwiek posady. Oferty sub „L. M.“ do „Głosu“ 550 2-pp

pojeżdżam po prowincji poszukuję zastępstwa na Polskę artykułów na prowizję. Branza obojętna. Gwarancja i reterencje pierwszorzędn. Oferty proszę adresować: Okonki—Warszawa—Ordynacka 6 m. 4. 560-2 pp

Zaotiarowane.
potrzebna rutynowana frebianka z muzyką do prowadzenia szkoły frebrowskiej w O-zorkowie. Zgłosić się do dr.owej Kroskinowej w O-zorkowie. 64 1-pz

Doniesienia rożn.
A kuszerka Drzymałowa, Piotrkowska 225 m. 25.

Artystyczna pracownia
wszeikich robót ręcznych przyjmuję zamówienia na białe i kolorowy haft filet, szydełkowe roboty, ażurki również i bieliznę damską. Ceny bardzo niskie. Margules ul. Kilińskiego 46, I p. fr. 538-3

Dr. med. B. Prybutski
Choroby skórne, włośny, weneryczne i moczop. Leczenie lampą kwarcową i prom. Roentgena
Zawadzka L.
Telefon 25-38.
przyjmuje od 9-3 do 4 do 8. Ia pa 1-5. (oddz. poczekalnia).

Przy Lecznicy Unitas Pusta 19

uruchomiony i rozszerzony został oddział położniczo - ginekologiczny

Kierownictwo sprawują:

- lekarze-specjaliści**
Dr. Aronson	Dr. Marynowski
Dr. Bergson	Dr. Mintz
Dr. Brzozowski	Dr. Papierny
Dr. Drybin	Dr. Polakowski
Dr. Maczewski	Dr. Skibiński

Cena normalnego porodu — 10-dniowy pobyt na I klasie wraz z salą porodową, akuszerką i kontrolą lekarską 300 zł.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek № 44.
od dnia 15 do 25 grudnia 1924 r.

„Hygiena Matężństwa“

dla Kobiet: dnia 16, 18, 20, 22, 25 grudnia
dla mężczyzn: dnia 15, 17, 19, 21 grudnia
Początek o godz. 5.30, 7 i 8.30 wiecz.

Dla dzieci i młodzieży

- 1) Uroczyste sprowadzenie zwłok Henryka Sienkiewicza ze Szwajcarji do do Polski (2 części)
- 2) Samolotem przez Szpicberg. Wielki lot w krainie wiecznych lodów — 2 części.
- 3) Jack ćwiczy muskuły, komedia w 2 częściach.

Początek o godz. 5 i 4.30 pp.
Ceny miejsc dla młodzieży I. 20, II. 15 III. 10. Dla dorosłych I. 60, II. 50 III 50 gr

A teraz

cała Łódź może się przekonać, że wszelkie perfumy, mydła, wody kolońskie, kremy do twarzy oraz inne artykuły kosmetyczne krajowe i zagraniczne

kupuje się najtaniej i najlepiej w składzie aptecznym **H. Hermalina** Piotrkowska 11.

LICYTACJA

Dnia 12-go stycznia 1925 r. odbędzie się licytacja w składach i warsztatach taborowych O. K. IV na wybrakowane materiały taborowe.

Szczegóły w „Polsce Zbrojnej“ Nr. Nr. 340, 341 i 342 z dn. 13, 14 i 15/XII i „Monitorze Polskim“ Nr. Nr. 287/9 z dnia 15, 16 i 17/XII 1924 r.

SZEFOSTWO
Służby Taborowej O. K. IV.

12561—2

Dr. Groszlik

Choroby skórne i weneryczne
Leczenie promieniami Röntgena i światłem.
Alejo Kościuszki 27.
Przyjm. od 4-7 w 745-5

Dr. med. Marcei Dobrzyński

Warszawa, Królewska 6 i piętro. 4-65.
Choroby weneryczne, skóry i włosów.
Przyjm. od 9-2 i 5-9 pp.
Panie od 5-9 pp. 09-4

BOTY KALOSZE

CIEPŁE PANTOFLE
wyborowe gatunki
po lata
K. Petersilge
93 Piotrkowska 93

Dr. med. A. MAZUR

Choroby uszu, nosa i gardła, wady głosu i wymowy (jąkanie etc.)
Narutowicza № 44 (Dzielnia) Tel. 22-4
Przyjmuje od 4-6. 910-

Dr. med. A. Szmirgeld

Choroby nerwowe i umysłowe. (Psychoterapia. Leczenie wad wymowy. Jąkania się, bełkotania i innych).
Przyjmuje od g. 5 do 7 w. **Cegielniana 6.** 1 2

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko

fachowego kierownika

Miejskiej Pralni Mechanicznej.

Warunki piacy od umowy; termin objęcia stanowiska od 1 stycznia 1925 roku.

Oferty składać należy w Wydziale Gospodarczym Magistratu — Pomorska 18.

Magistrat m. Łodzi.
Łódź, dnia 17.XII 1924 r. 12585—1

Tu źródło!
GRAMOFONY,
Skrzypce, Mandoliny,
Cytry, Gitary,
kupić można najtaniej u
Alfreda Lessiga
Nawrot 22.
Wielki wybór płyt do gramofonów. Stałe ceny.
Obsługa akurata. Reperacja najtaniej.

Ogłoszenia drobne

Po 10 groszy za wyraz.
Dla poszukujących pracy 5 groszy za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 50 gr.

Nauka i wychow.
putynowany bu-chalter naucza w ciągu 30 lekcji samodzielnego prowadzenia ksiąg handlowych Ceny niskie. Piotrkowska 145, m. 6.

Dyplomowana nauczycielka udziela lekcji jęz. niemieckiego. Konwersacja. Gramatyka. Literatura. Cena umiarkowana. Ul. Wólczańska № 222, Irena Szulcowa 12-5 n

Wykwalifikowany nauczyciel (lub nauczycielka) ry sunków z ukończeniem zawodo-wyższem wykształceniem i praktyką pedagogiczną od zaraz poszukiwany Pożądane znajomości z dobnictwa. Oferty pod „Wykwalifikowany“ do „Głosu“ 40-2-n

Student Pontech i niki dziela matematyki, fizyki, chemii. 6 Sierpnia (Benedykta) № 13, m. 1. 378-2-n